

22.09.2020

Kokousaika 22.09.2020 16:15 - 18:27, keskeytetty 17:22 - 17:29

Kokouspaikka Kallion virastotalo Toinen linja 4 A, nh. 1 / Sähköinen kokous

Läsnä

Jäsenet

Vesikansa, Sanna	puheenjohtaja
Toijonen, Karita	varapuheenjohtaja
Aro, Katju (etänä)	läsnä: 164 - 184 §, klo 16:31 - 18:27
Bergholm, Tapio (etänä)	
Bergman, Leo (etänä)	
Ehrnrooth, Cecilia (etänä)	
Hyvärinen, Maritta (etänä)	
Juva, Kati (etänä)	
Muurinen, Seija (etänä)	
Niinimäki, Touko (etänä)	
Niskanen, Aleksi (etänä)	
Hagman, Sandra (etänä)	varajäsen
Hytönen, Pia (etänä)	varajäsen

Muut

Jolkkonen, Juha	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Turpeinen, Leena	terveys- ja päihdepalvelujen johtaja
Meripaasi, Seija	sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja
Nummikoski, Saila	vs. perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja
Mäki, Tiina	hallintojohtaja
Viinikka, Atte	yksikön päällikkö
Juutilainen-Saari, Jaana	viestintäpäällikkö
Sharma, Melissa	hallintoasiantuntija
Karell, Mikael	johtava controller
	läsnä: 164 §, klo 16:26 - 16:44
Pajari, Sampo	talous- ja suunnittelupäällikkö
	läsnä: 164 §, klo 16:26 - 16:44
Sipiläinen, Pirjo	johtava arkkitehti
	läsnä: 164 §, klo 16:26 - 16:44
Umukoro, Elo	nuorisoneuvoston edustaja
	läsnä: 162 - 175 §, klo 16:15 - 17:54, sekä 177 - 179 §, klo 17:55 -

22.09.2020

18:18

Puheenjohtaja

Sanna Vesikansa

apulaispormestari
162-184 §

Esittelijät

Juha Jolkkonen

sosiaali- ja terveystoimialan toimia-
lajohtaja
162-184 §

Pöytäkirjanpitäjä

Melissa Sharma

hallintoasiantuntija
162-184 §

22.09.2020

§	Asia	
162	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
163	Asia/2	Ilmoitusasiat
164	Asia/3	Sosiaali- ja terveystoimialan talousarvioehdotus vuodeksi 2021 ja taloussuunnitelma vuosille 2021–2023
165	Asia/4	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen ym. talousarvioaloitteesta vammaisinfon perustamiseksi
166	Asia/5	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen ym. talousarvioaloitteesta vammaispalvelujen sosiaalityöntekijöiden lisäämiseksi
167	Asia/6	Sosiaali ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Vesa Korkkulan ym. valtuutettujen talousarvioaloitteesta oppimisen ja koulunkäynnin tuen resurssien ja pd-rahaman lisäämiseksi
168	Asia/7	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Anna Vuorjoen ym. talousarvioaloitteeseen perheneuvoloiden työn vahvistamiseksi
169	Asia/8	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. talousarvioaloitteesta fysioterapeuttien palkkaamiseksi kouluihin opiskeluterveyden ja liikunnan tueksi
170	Asia/9	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Terhi Peltokorven ym. talousarvioaloitteesta koskien psykiatristen sairaanhoitajien sijoittamista yläkouluihin
171	Asia/10	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. talousarvioaloitteesta koskien heikkonäköisten ja sokeiden diabeetikoiden sokerimittauslaitteiden hankintaa
172	Asia/11	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen ym. talousarvioaloitteesta omaishoidon tuen vaapaapäivien omavastuumaksujen poistamiseksi
173	Asia/12	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen ym. talousarvioaloitteeseen koskien maksutonta joukkoliikennettä helsinkiläisille pienituloisille vanhuuseläkkeellä oleville
174	Asia/13	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran ym. talousarvioaloitteesta koskien aikara-

22.09.2020

		jan poistoa HSL:n seniorilipusta
175	Asia/14	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Heimo Laaksosen ym. talousarvioaloitteesta Malmin asukastalojen turvaamiseksi
176	Asia/15	Suun terveydenhuollon hammaslaboratoriopalvelujen hankinta
177	Asia/16	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Sinisten valtuustoryhmän koulukiusaamisen, perheväkivallan ja nuoriin kohdistuvan ahdistelun estämistä koskevasta ryhmäaloitteesta
178	Asia/17	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mia Haglundin ym. valtuustoaloitteesta rasismikokemusten tutkimisesta sosiaali- ja terveyspalveluissa
179	Asia/18	Kolmen vuodelle 2018 myönnetyn järjestöavustuksen takaisinperintä
180	Asia/19	Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
181	Asia/20	Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
182	Asia/21	Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
183	Asia/22	Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
184	Asia/23	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

§ 162

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Kati Juvan ja varatarkastajaksi jäsen Cecilia Ehrnroothin.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.09.2020

Asia/2

§ 163 Ilmoitusasiat

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi, että käsiteltäviä ilmoitusasioita ei ole.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Melissa Sharma, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36594
melissa.sharma(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Melissa Sharma, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36594
melissa.sharma(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 164

Sosiaali- ja terveystoimialan talousarvioehdotus vuodeksi 2021 ja taloussuunnitelma vuosille 2021–2023

HEL 2020-005480 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä liitteen 1 mukaisen ehdotuksen sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2021 talousarvioksi ja vuosien 2021–2023 taloussuunnitelmaksi.

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta totesi, että sosiaali- ja terveyspalveluissa talousarvioehdotus on hyvin tiukka. Väestön ikääntymistä ja väestönkasvua ei ole pystytty sisällyttämään raamiin, mikä yhdistettynä koronakriisin terveydellisiin, sosiaalisiin ja taloudellisiin seurauksiin näkyy helsinkiläisten palvelutarpeen kasvuna sosiaali- ja terveyspalveluissa. Yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa nopeasti (7 %) vuonna 2021 ja asettaa suuria haasteita vastata palvelutarpeeseen nykyisellä ympäri- vuorokautisten paikkojen määrällä samalla kun kotihoidon lisäpanostus on niukka. Lisämäärärahan tarve sosiaali- ja terveyspalveluihin on ilmeinen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että koronakriisi on vauhdittanut hyvää digitaalisten palvelujen käyttöönottoa. Lautakunta haluaa tukea tätä toimialan digitaalista muutostyötä, samoin kuin palvelurakenteen muutosta ikäihmisten palveluissa laitoshoidosta kohti tehostettua palveluasumista. Päihde- ja mielenterveyspuolella voidaan ympärivuorokautisia palveluja vähentää vain, jos samalla kehitetään riittävän tukevaa avopalvelua. Laitosvaltaisuuden vähentäminen voi aikaansaada kestävä ja hyvää tuottavuuskehitystä, mutta 1 % tuottavuustavoite sote-palveluissa voi olla liian kunnianhimoinen ottaen huomioon toteutuneen kehityksen viime vuosina.

Sosiaali- ja terveyslautakunta myös huomautti, että esityksessä rakennuudistukseen liittyvät laitospaikkojen vähennykset eivät näy riittävästi avohuollon vahvistamisena esimerkiksi mielenterveys- ja päihdepalveluissa. Psykiatria- ja päihdepalveluiden avohoitoa ja hoitopolkua pitää kehittää kunnianhimoisesti huolehtien myös haittoja vähentävästä hoidosta. Asumisketjua pitää kehittää kunnianhimoisesti myös toimialojen yhteistyönä.

Lastensuojelussa ja vammaispalveluiden palvelutarve on kasvanut jo useamman vuoden, eikä siihen olla riittävästi varauduttu ja palveluiden budjetti on vuosittain ylittynyt. Toimenpiteet lastensuojelun ja vammaispalveluiden kustannusten kääntämiseksi ovat käynnissä. Se ei kuiten-

kaan tapahdu hetkessä, koska asiakkaiden määrä ja tarpeet ovat kasvaneet ja kaupungin kuuluu hoitaa lakisääteiset velvollisuutensa näiden palveluiden järjestämisessä. Sen vuoksi sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että talousarviossa lastensuojelun ja vammaispalveluiden budjetointi tehdään realistisesti perustuen viime vuosien toteutuneelle asiakasmäärälle. Lautakunta myös edellyttää, että lapsiperheiden varhaisen tuen sekä lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen kehitystyötä viedään systemaattisesti eteenpäin, etteivät ongelmat kasaannu liian suuriksi, mikä osaltaan on kasvattanut lastensuojelun sijaishuollon ja erikoissairaanhoidon kustannuksia.

Koronakriisin aiheuttamista kustannuksista niin suorat kuin välilliset (hoito- ja palveluvelka) on tärkeää budjetoida mahdollisimman realistisesti kaupunkitasolla. Lautakunta edellyttää, että koronapandemian aikana syntynyttä hoitovelkaa puretaan tehokkaasti ja etupainotteisesti kaupungin talousarvion puitteissa. Tällöin hoitamatta jääneet sairaudet tai niiden pahentuneet riskitekijät eivät johda vielä vakavampiin seurauksiin. Tarvittaessa hoitovelan purussa on hyödynnettävä myös kolmannen ja yksityisen sektorin tarjontaa esimerkiksi palvelusetelien avulla.

Työttömyys Helsingissä on kasvanut voimakkaasti 2020, ja erityisen huolestuttavaa on nuorten aikuisten työttömyyden raju kasvu. Tämä heijastuu väistämättä aikuissosiaalityöhön ja moniin muihin sosiaali- ja terveystoimen palveluihin. On varauduttava ja kehitettävä edelleen työtapoja myös siihen, että jos koronarajoitusten vuoksi joudutaan uudelleen sulkemaan avopalveluja, tukea tarvitsevat ihmiset eivät jää yksin ja tipu tuen piiristä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että toimialan henkilöstön jaksamisesta ja työhyvinvoinnista on huolehdittava erityisen tarkasti kriisin pitkittyessä, ja tähän tarvitaan niin kaupunkitasoisia kuin toimialan omia toimia. Kaupunkitasoinen palkkakehitysohjelma on toiminut palkka-kuoppien ja rekrytointihaasteiden ratkaisemisessa, ja sitä olisi syytä jatkaa.

Investoinnit

Sosiaali- ja terveystoimen investoinneista monet hankkeet viivästyivät edellisen hallituksen sote- ja maakuntauudistuksen takia. Näitä kiireellisiä hankkeita ei tule lykätä yhtään enempää, vaan viedä eteenpäin mahdollisimman nopeasti muun muassa nykyaatimusten mukaisten ympärivuorokautisen hoitopaikkojen takaamiseksi ikääntyneille. Mielenterveyskuntoutujien ja asunnottomien tilahankkeita on syytä nopeuttaa.

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että jatkossa terveysasemien toiminnallisten tavoitteiden mittareiksi kehitetään hoitoon pää-

syn ohella toiminnan tuottamaa terveyshyötyä paremmin kuvaavia mittareita. Näitä voisivat olla esimerkiksi merkittävien kansansairauksien ja niiden riskitekijöiden hoidon tulokset. Erityinen painopiste tulisi olla monisairaiden ja paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden tunnistamisella ja heidän saamiensa palveluiden vaikutusten mittaamisella.

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi kaupunginhallituksen talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen laatimisohteet (liite 4).

Käsittely

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari, johtava controller Mikael Karell ja johtava arkkitehti Pirjo Sipiläinen olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa: Lisätään päätösehdotuksen toisesta kappaleesta alkaen seuraavaa:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveystaloudessa talousarvioehdotus on hyvin tiukka. Väestön ikääntymistä ja väestönkasvua ei ole pystytty sisällyttämään raamiin, mikä yhdistettynä koronakriisin terveydellisiin, sosiaalisiin ja taloudellisiin seurauksiin näkyy helsinkiläisten palvelutarpeen kasvuna sosiaali- ja terveystaloudessa. Yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa nopeasti (7 %) vuonna 2021 ja asettaa suuria haasteita vastata palvelutarpeeseen nykyisellä ympärivuorokautisten paikkojen määrällä samalla kun kotihoidon lisäpanostus on niukka. Lisämäärärahan tarve sosiaali- ja terveystalouteen on ilmeinen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että koronakriisi on vauhdittanut hyvää digitaalisten palvelujen käyttöönottoa. Lautakunta haluaa tukea tätä toimialan digitaalista muutostyötä, samoin kuin palvelurakenteen muutosta ikäihmisten palveluissa laitoshoidosta kohti tehostettua palveluasumista. Päihde- ja mielenterveyspuolella voidaan ympärivuorokautisia palveluja vähentää vain, jos samalla kehitetään riittävän tukevaa avopalvelua. Laitosvaltaisuuden vähentäminen voi aikaansaada kestävä ja hyvää tuottavuuskehitystä, mutta 1 % tuottavuustavoite sote-palveluissa voi olla liian kunnianhimoinen ottaen huomioon toteutuneen kehityksen viime vuosina.

Sosiaali- ja terveyslautakunta myös huomauttaa, että esityksessä rakennemuutokseen liittyvät laitospaikkojen vähennykset eivät näy riittävästi avohuollon vahvistamisena esimerkiksi mielenterveys- ja päihde-palveluissa. Psykiatria- ja päihdepalveluiden avohoitoa ja hoitopolkua

pitää kehittää kunnianhimoisesti huolehtien myös haittoja vähentävästä hoidosta. Asumisketjua pitää kehittää kunnianhimoisesti myös toimialojen yhteistyönä.

Lastensuojelussa ja vammaispalveluiden palvelutarve on kasvanut jo useamman vuoden, eikä siihen olla riittävästi varauduttu ja palveluiden budjetti on vuosittain ylittynyt. Toimenpiteet lastensuojelun ja vammaispalveluiden kustannusten kääntämiseksi ovat käynnissä. Se ei kuitenkaan tapahdu hetkessä, koska asiakkaiden määrä ja tarpeet ovat kasvaneet ja kaupungin kuuluu hoitaa lakisääteiset velvollisuutensa näiden palveluiden järjestämisessä. Sen vuoksi sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että talousarviossa lastensuojelun ja vammaispalveluiden budjetointi tehdään realistisesti perustuen viime vuosien toteutuneelle asiakasmäärälle. Lautakunta myös edellyttää, että lapsiperheiden varhaisen tuen sekä lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen kehitystyötä viedään systemaattisesti eteenpäin, etteivät ongelmat kasaannu liian suuriksi, mikä osaltaan on kasvattanut lastensuojelun sijaishuollon ja erikoissairaanhoidon kustannuksia.

Koronakriisin aiheuttamista kustannuksista niin suorat kuin välilliset (hoito- ja palveluvelka) on tärkeää budjetoida mahdollisimman realistisesti kaupunkitasolla. Lautakunta edellyttää, että koronapandemian aikana syntynyttä hoitovelkaa puretaan tehokkaasti ja etupainotteisesti kaupungin talousarvion puitteissa. Tällöin hoitamatta jääneet sairaudet tai niiden pahentuneet riskitekijät eivät johda vielä vakavampiin seurauksiin.

Työttömyys Helsingissä on kasvanut voimakkaasti 2020, ja erityisen huolestuttavaa on nuorten aikuisten työttömyyden raju kasvu. Tämä heijastuu väistämättä aikuissosiaalityöhön ja moniin muihin sosiaali- ja terveystoimen palveluihin. On varauduttava ja kehitettävä edelleen työtapoja myös siihen, että jos koronarajoitusten vuoksi joudutaan uudelleen sulkemaan avopalveluja, tukea tarvitsevat ihmiset eivät jää yksin ja tipu tuen piiristä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että toimialan henkilöstön jaksamisesta ja työhyvinvoinnista on huolehdittava erityisen tarkasti kriisin pitkittyessä, ja tähän tarvitaan niin kaupunkitasoisia kuin toimialan omia toimia. Kaupunkitasoinen palkkakehitysohjelma on toiminut palkkuoppien ja rekrytointihaasteiden ratkaisemisessa, ja sitä olisi syytä jatkaa.

Investoinnit

Sosiaali- ja terveystoimen investoinneista monet hankkeet viivästyivät edellisen hallituksen sote- ja maakuntauudistuksen takia. Näitä kiireellisiä hankkeita ei tule lykätä yhtään enempää, vaan viedä eteenpäin

22.09.2020

mahdollisimman nopeasti muun muassa nykyvaatimusten mukaisten ympärivuorokautisen hoitopaikkojen takaamiseksi ikääntyneille. Mielen-terveyskuntoutujien ja asunnottomien tilahankkeita on syytä nopeuttaa."

Kannattaja: jäsen Tapio Bergholm

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä puheenjohtaja Sanna Vesikansan vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Aleks Niskanen: Muutetaan liitteen 1 "Sosiaali- ja terveystoimialan ehdotus talousarvioksi vuodelle 2021 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2022–2023" sivun 6 kohta "Maahanmuuttajataustaisten sairaanhoitajien työllistymistä edistetään kehittämällä mahdollisuuksia tutkinnon laillistamisen edellyttämän työkokemuksen saamiseksi sosiaali- ja terveystoimessa" kuulumaan seuraavasti:

"Maahanmuuttajataustaisten sairaanhoitajien työllistymistä edistetään kehittämällä mahdollisuuksia tutkinnon laillistamisen edellyttämän työkokemuksen saamiseksi sosiaali- ja terveystoimessa. Maahanmuuttajataustaisten sairaanhoitajien työkokemuksen hankkimisessa on vaadittava riittävää suomen kielen taitoa. Puutteellinen suomen kieli hoitotyössä vaarantaa potilasturvallisuuden."

Jäsen Aleks Niskasen vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 3:

Jäsen Aleks Niskanen: Lisätään päätösehdotukseen seuraavaa: "Lautakunta linjaa, että omaishoito on yksi palvelun muoto, jonka käyttöä tulisi lisätä varmistaen riittävät tukipalvelut."

Kannattaja: jäsen Katju Aro

Vastaehdotus 4:

Jäsen Aleks Niskanen: Lisätään päätösehdotukseen seuraavaa: "Lautakunta korostaa, että etähoidon varaan ei pidä laskea liikaa kotihoitossa. Kun kyseessä ovat esimerkiksi huonokuntoiset ja yksinäiset vanhukset, he tarvitsevat läsnäolevaa hoitoa."

Kannattaja: jäsen Katju Aro

Vastaehdotus 5:

Jäsen Seija Muurinen: Lisätään päätösehdotuksen loppuun seuraavaa: "Sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että jatkossa terveysasemien toiminnallisten tavoitteiden mittareiksi kehitetään hoitoon pääsyn ohella toiminnan tuottamaa terveyshyötyä paremmin kuvaavia mittareita. Näitä voisivat olla esimerkiksi merkittävien kansansairauksien ja niiden ris-

22.09.2020

kitekijöiden hoidon tulokset. Erityinen painopiste tulisi olla monisairaiden ja paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden tunnistamisella ja heidän saamiensa palveluiden vaikutusten mittaamisella."

Kannattaja: jäsen Maritta Hyvärinen

Vastaehdotus 6:

Jäsen Seija Muurinen: Lisätään puheenjohtaja Sanna Vesikansan vastaehdotuksen viidennen kappaleen loppuun seuraavaa: "Tarvittaessa hoitovelan purussa on hyödynnettävä myös kolmannen ja yksityisen sektorin tarjontaa esimerkiksi palvelusetelien avulla."

Kannattaja: jäsen Cecilia Ehrnrooth

Vastaehdotus 7:

Jäsen Sandra Hagman: Poistetaan liitteen 1 sivulta 13 virke "Palvelusetelien käyttöä lisätään ja terveysasemapalveluja hankitaan lisäpalveluina".

Kannattaja: jäsen Katju Aro

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Alekski Niskanen)

Jaa-äännet: 10

Katju Aro, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Pia Hytönen, Maritta Hyvärinen, Kati Juva, Seija Muurinen, Touko Niinimäki, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 1

Alekski Niskanen

Tyhjä: 2

Leo Bergman, Sandra Hagman

Poissa: 0

Jäsen Alekski Niskasen vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 1 - 10 (tyhjää 2).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 4 (jäsen Alekski Niskanen)

Jaa-äännet: 8

Tapio Bergholm, Pia Hytönen, Maritta Hyvärinen, Kati Juva, Seija Muurinen, Touko Niinimäki, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Katju Aro, Sandra Hagman, Alekski Niskanen

Tyhjä: 2

Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth

Poissa: 0

Jäsen Alekski Niskasen vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 3 - 8 (tyhjää 2).

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 5 (jäsen Seija Muurinen)

Jaa-äännet: 2

Tapio Bergholm, Karita Toijonen

Ei-äännet: 10

Katju Aro, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Pia Hytönen, Maritta Hyvärinen, Kati Juva, Seija Muurinen, Touko Niinimäki, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Alekski Niskanen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Seija Muurisen vastaehdotuksen äänin 10 - 2 (tyhjää 1).

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 6 (jäsen Seija Muurinen)

Jaa-äännet: 4

Katju Aro, Tapio Bergholm, Sandra Hagman, Karita Toijonen

Ei-äännet: 8

Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Pia Hytönen, Maritta Hyvärinen, Kati Juva, Seija Muurinen, Touko Niinimäki, Sanna Vesikansa

22.09.2020

Asia/3

Tyhjä: 1
Aleksi Niskanen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Seija Muurisen vastaehdotuksen äänin 8 - 4 (tyhjää 1).

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 7 (jäsen Sandra Hagman)

Jaa-äännet: 9
Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Pia Hytönen, Maritta Hyvärinen, Kati Juva, Seija Muurinen, Touko Niinimäki, Aleksi Niskanen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 4
Katju Aro, Tapio Bergholm, Sandra Hagman, Karita Toijonen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Jäsen Sandra Hagmanin vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 4 - 9.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti asiasta hyväksytyjen vastaehdotusten osalta esittelijän ehdotuksesta poiketen.

Jäsen Aleksi Niskanen jätti päätöksestä eriävän mielipiteen tekemiensä vastaehdotusten mukaisin perusteluin.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- ja terveystoimialan ehdotus talousarvioksi vuodelle 2021 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2022-2023
- 2 Sosiaali- ja terveystoimialan tilankäyttöohjelma
- 3 Irtaimen omaisuuden hankinnat (muutettu 17.9.2020)
- 4 Vuoden 2021 talousarvioehdotuksen raami sekä laatimishojeet

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
F11880001200052430
Alv.nro
FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää hyväksyä liitteen 1 mukaisen ehdotuksen sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2021 talousarvioksi ja vuosien 2021–2023 taloussuunnitelmaksi.

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta päättää merkitä tiedoksi kaupunginhallituksen talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen laatimisohteet (liite 4).

Esittelijän perustelut

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari, johtava controller Mikael Karell ja johtava arkkitehti Pirjo Sipiläinen ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveystoimialan talousarvion laadintaa ohjaavat kaupunginhallituksen 24.8.2020 päättämät kannanotot:

”Raamin lähtökohtina ovat kaupunkistrategian taloustavoitteiden mukaisesti käyttötalousmenoja mitoittava tavoite ja investointitason mitoittaminen rahoituksellisesti kestäväälle tasolle. Lisäksi raamin lähtökohtina ovat tuoreimmat verotuloennusteet vuosille 2020–2024, joissa on otettu huomioon koronaepidemian vaikutukset yleiseen taloustilanteeseen.

Kaupunkitasoisen käyttötalouden toimintamenojen kokonaisraamin määrittää väestönkasvuun, kustannustason nousuun ja tuottavuuden parantamiseen perustuva laskelma. Lauta- ja johtokuntien talousarvioehdotuksille ei osoiteta toimialakohtaista raamia, mutta talousarvioehdotusten yhteensovitus tehdään kaupunkitasoisen kokonaisraamin puitteissa. Toimintamenojen kasvua kohdennetaan erityisesti peruspalveluihin, joissa väestönkasvu suurimmin lisää kustannuksia. Vuoden 2021 talousarvion valmistelussa toimintamenojen kasvun kohdentamisessa tullaan lisäksi huomioimaan toiminnot, joihin kohdistuu koronapandemian seurauksena erityisiä kustannuspaineita vuonna 2021.

Lauta- ja johtokuntien talousarvioehdotusten tulee perustua strategian taloustavoitteisiin sekä laskelmiin, joista ilmenevät väestönkasvun ja toimintaympäristön muutosten vaikutukset asiakas- ja suoritemääriin. Toimialojen laskelmien perusteella mahdollistetaan kaupunkistrategian mukainen toimintamenojen kohdentaminen. Ikäryhmäkohtaisiin väestömääriin sidonnaiset menot muodostavat noin kaksi kolmasosaa kaupungin toimintamenoista, mikä tarkoittaa vastaavaa painotusta strategiatavoitteen mahdollistaman kaupunkitasoisen toimintamenojen kas-

vun kohdentamisessa, ikäryhmäkohtaiset väestöennusteet huomioon ottaen.

Investointien talousarvioehdotusten lähtökohtana tulee olla rakennetun omaisuuden käyttökelpoisuuden, turvallisuuden ja terveellisyysvarmistaminen, kaupungin kasvun edellytysten varmistaminen panostamalla asuntotuotantotavoitteen ja elinkeinoelämän edellyttämiin investointeihin sekä jo tehtyjen toteutus sopimusten ja veloitteiden täyttämisen edellyttämät investoinnit.

Lauta- ja johtokuntien tulee talousarvioehdotuksissaan kiinnittää huomiota tulojen kerryttämiseen suhteessa menojen kasvuun. Lauta- ja johtokuntien tulee sisällyttää talousarvioehdotuksiinsa asiakas- ja suori-temäärien sekä yksikkökustannusten kehitys vuosina 2019–2023 huomioiden, että kaupunkistrategian mukaisesti Helsinki tavoittelee yksikkökustannuksissa muiden suurten kaupunkien keskiarvoa palveluissa, joissa yksikkökustannukset ovat muita suuria kaupunkeja korkeammat.

Kaupunkistrategia on kaupungin keskeisin toimintaa ohjaava asiakirja ja johtamisen väline. Kaupunkistrategiaa toteutetaan päivittäisessä toiminnassa erityisesti talousarvion, käyttösuunnitelman ja ennusteiden avulla. Sitovien toiminnallisten tavoitteiden tulee perustua kaupunkistrategiaan. Toimialojen tulee sitovia toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita asettaessaan kiinnittää huomiota siihen, että tavoitteet ovat toimialatasoisesti merkittäviä ja antavat riittävän kuvan toimialan toiminnasta.”

Sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2021 talousarviota laaditaan poikkeuksellisen epävarmuuden aikana. Arviot koronakriisin kustannuksista ja tulomenetyksistä ovat parhaimmillaankin vain karkeita ja suuntaa-antavia. Talouteen liittyvät riskit ovat merkittävät. Koronapandemian aiheuttamalla terveydellisellä, taloudellisella ja sosiaalisella kriisillä saattaa olla ennakoimattomia vaikutuksia, jotka ovat uhka sekä helsinkiläisten tulevien vuosien terveydelle ja hyvinvoinnille että kaupungin taloudelle usean vuoden ajan.

Hallituksen ohjelmassa Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta (10.12.2019) julkisen talouden kestävyyspyrkimykseen pyritään muun muassa palvelutuotannon tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamisella. Hallitusohjelma ja hallituksen linjaus kesäkuussa 2020 sisältää uudistuksen, jossa sosiaali- ja terveystoimien järjestäminen kootaan kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus sisältää Uudenmaan erillISRatkaisun, jossa sovellettaisiin sote-maakuntiin pohjautuvaa perusratkaisua lukuun ottamatta Helsinkiä ja HUS-maakuntayhtymää. ErillISRatkaisussa Helsinki vastaisi itse sosiaali- ja terveystoimien sekä pelastustoimen järjestämisestä. Muut Uudenmaan itsehallinnolliset

alueet olisivat Länsi-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Itä-Uusimaa sekä Vantaan ja Keravan yhteisalue.

Sote-tehtävien rahoitus noudattaisi alueella valtakunnallista mallia ja HUS-maakuntayhtymä saisi rahoituksen sote-maakunnilta perussopimuksessa sovitulla perusteilla. Uudenmaan sote-maakunnilla ja Helsingin kaupungilla olisi ensisijainen palvelujen järjestämismääräyksen vastuu. HUSin lailla säädetty järjestämismääräyksen vastuu koskisi muun muassa vaativaa ja yliopistosairaalatehtävän edellyttämää erikoissairaanhoidon ja sen järjestämiseksi tarpeellista muuta erikoissairaanhoidon, kiireellistä sairaanhoidon ja eräitä muita tehtäviä (esimerkiksi ensihoito ja varautuminen) sekä sitä erikoissairaanhoidon, jota näiden ylläpitämiseksi tarvitaan.

Lisäksi Uudenmaan sote-maakunnat, Helsinki ja HUS laatisivat järjestämissopimuksen niiden sote-palvelujen järjestämisestä, joita ei erikseen lainsäädännöllä osoiteta HUSille. Erillisessä Uusimaa-laissa säädettäisiin Helsingin kaupungin talouden eriyttämisestä soten ja pelastustoimen osalta. Sote-uudistukseen liittyen sote-toimialalle on myönnetty valtionavustusta kahteen hankkeeseen, jotka ovat Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelma (2020–2022) ja Rakenneuudistus (2020–2021). Helsinki sai sosiaali- ja terveysministeriön valtionavustuksena Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaan 6,6 milj. euroa ja Rakenneuudistukseen 12,1 milj. euroa. Toimiala osallistuu mahdollisesti myös eräisiin muihin valtionavustuksella tuettuihin hankkeisiin.

Samanaikaisesti tavoitteena on, että Helsingin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ovat kaikilta osin kilpailukykyisiä. Riippumatta sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen etenemisestä palveluja uudistetaan määrätietoisesti sellaisiksi, jotka helsinkiläiset haluavat jatkossakin valita. Tämä saavutetaan jatkamalla palvelujen ja palvelurakenteen uudistamista ja huolehtimalla asiakaskokemukseltaan ja saatavuudeltaan sekä saavutettavuudeltaan hyvistä, vaikuttavista ja laadukkaista monipuolisista palveluista sekä asianmukaisista toimitiloista. Muutoksessa myönteinen henkilöstökokemus edellyttää henkilöstön osaamisen jatkuvaa kehittämistä ja itseohjautuvuutta tukevaa valmentavaa johtamista.

Esitys vuoden 2021 talousarvioksi

Esitys sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2021 talousarvioksi ja vuosien 2022–2023 taloussuunnitelmaksi on tämän asian liitteenä 1.

Menot 1000e	TP 2019	TA 2020	Raami 2021	Muutos, 1000 e	Muutos %
Sote yhteensä	-2 164 047	-2 223 817	-2 284 128	60 311	+ 2,71 %
Sosiaali- ja terveys-	-1 429 783	-1 500 417	-1 519 665	19 248	+1,28 %

palvelut					
Toimeentulotuki	-13 531	-14 600	- 15 000	400	+ 2,74 %
Vastaanottokeskukset ja valtion korvaamat maahanmuuttopalvelut	- 15 884	-13 500	-13 000	-500	-3,70 %
Apotti	-14 326	-29 600	-41 142	11 542	+38,99 %
HUS-kuntayhtymä	-690 523	-665 700	-695 321	29 621	+4,44 %

Sosiaali- ja terveystoimen talousarvioesitys on tehty kaupunginhallituksen linjaamien talousarvion noudattamisohjeiden ja kaupunginvaltuuston 27.9.2017 hyväksymän kaupunkistrategian 2017–2021 mukaisesti.

Kaupunginhallituksen 17.8.2020 päätöksen mukaisesti kaupungin toimintamenojen kasvuprosentti voi olla enintään 2,54 % verrattuna vuoden 2020 talousarvioon. Kaupungin menoraamin pohjaluvussa on huomioitu vuoden 2020 alentunut peruspalvelujen hintaindeksi 1,7 %, jolloin toimintamenojen kasvuvara vuodelle 2021 on 0,86 % vuoden 2020 talousarviosta.

Sosiaali- ja terveystoimen talousarvioehdotuksessa vuodelle 2021 ei ole kokonaismenoissa tai kokonaistuloissa huomioitu koronapandemian suorita tai epäsuoria (kuten hoito- ja palveluvelka) kustannusvaikutuksia. Koronapandemian vaikutuksiin toimintamenoihin ja toimintatuloihin tulee varautua talousarvion valmistelussa kaupunkitasoisesti.

Sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2021 kokonaismenoraami on 2 284,1 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveystoimialan menojen kokonaisraami kasvaa sosiaali- ja terveyslautakunnan ehdotuksessa 2,71 % (60,3 milj. euroa) vuoden 2020 talousarviosta, missä merkittävimmät tekijät ovat sosiaali- ja terveyspalvelujen kasvu 19,2 milj. eurolla, HUS-kuntayhtymän maksuosuuden kasvu 29,6 milj. eurolla ja Apotin laskutusosuuden kasvu 11,5 milj. eurolla. Sosiaali- ja terveyspalvelujen menoraami kasvaa ehdotuksen mukaan siis 1,28 %. Kaupungin kokonaistuottavuustavoite on 0,5 %, mutta sosiaali- ja terveyspalvelujen talousarvioehdotus on laadittu 1,0 % tuottavuustavoitteella.

HUSin menoraami kasvaa 4,44 % vuoden 2020 talousarviosta. Ehdotuksessa on huomioitu vuoden 2020 Helsingin ja HUSin talousarvio-määrärahojen ero ja kohdennettu HUSin talousarviokohdalle 22 milj. euroa lisämäärärahaa talousarvioerojen kattamiseksi. Kaikkiaan HUSin talousarviokohta kasvaa 29,6 milj. eurolla.

Apotin talousarviokohdan menolisäykset ovat Apotin laskutusosuuksien kasvuun perustuvia, joihin sosiaali- ja terveystoimi ei suoraan voi omilla toimillaan vaikuttaa. Apotin käyttöönotto siirtyi koronapandemian vuoksi

vuodelle 2021, minkä vuoksi Apotin talousarviokohdan menosäästön arvioidaan olevan noin 9,4 miljoona euroa vuonna 2020. Vastaavaa varasta ei kohdenneta vuonna 2021 Apotin talousarviokohdalle, vaan se huomioidaan keskitetysti kaupunkiyhteisessä koronavarauksessa.

Sosiaali- ja terveystoimen keskeiset strategiset painopisteet, sitovat toiminnalliset tavoitteet, muut toiminnalliset tavoitteet, määrälliset tavoitteet sekä yksikkökustannusten kehitys ovat esitetty liitteessä 1.

Kaupunginhallituksen 17.8.2020 päätöksen mukaisesti vuoden 2020 talousarviomäärärahojen taso tarkistetaan vastaamaan tuoreimpia ennusteita kustannustason muutoksesta (peruspalvelujen hintaindeksi) ja väestönkasvusta kaupunkistrategiassa sovitulla tavalla talousarviovalmistelun edetessä. Sosiaali- ja terveystoimialan palvelukokonaisuuksien tarkemmat suunnitelmat palvelujen järjestämiseksi ja tuottamiseksi valmistellaan käyttösuunnitelman laadinnan yhteydessä syksyllä 2020.

Investoinnit

Kaupungin 10-vuotisen investointiohjelman suunnittelun lähtökohtana on vuotuinen kokonaisinvestointitaso noin 780 milj. euroa. Heikentyneen taloudellisen tilanteen vuoksi kymmenvuotista investointiohjelmaa on päivitetty ja vuotuinen investointitaso on keskimäärin 73 milj. euroa alempi kuin vuoden 2020 talousarvion investointiohjelman taso.

Taloussuunnitelmakaudella lainakanta kasvaa raamin investointiohjelman mukaisesti siten, että vuoden 2023 lopussa lainakanta on noin 2 800 euroa/asukas.

Kaupunkitasolla on linjattu, että toimialojen ja liikelaitosten tulee laatia tilankäyttöohjelmat ja niiden tehostamissuunnitelmat. Suunnitelma sisältää myös poistuvat tilat ja sosiaali- ja terveystoimi on laatinut priorisoidun 10-vuotissuunnitelman tulevista investoinneista. Sosiaali- ja terveystoimialan tilankäyttöohjelma on liitteenä 2.

Irtain käyttöomaisuus

Sosiaali- ja terveystoimialan ehdotus irtaimen omaisuuden raamiksi on 10,785 milj. euroa, mikä on 8,666 milj. euroa kuluvan vuoden irtaimen omaisuuden käytettävissä olevia määrärahoja pienempi. Irtaimen omaisuuden raamin pieneneminen johtuu muun muassa kaupunkiyhteisesti perustettavan ICT-infran ja perustietotekniikan yksikön (digitaalinen perusta) perustamisesta kaupunginkansliaan. Jatkossa toimialat kirjaavat kaikki digitaalisen perustan investoinnit ja toimialoilta kaupunginkansliaan siirtyvien henkilöiden palkkakustannukset sisäisinä palvelujen ostoina. Irtaimen omaisuuden hankinnat ovat liitteenä 3.

Esittelijä

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
F11880001200052430
Alv.nro
FI02012566

22.09.2020

Asia/3

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- ja terveystoimialan ehdotus talousarvioksi vuodelle 2021 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2022-2023
- 2 Sosiaali- ja terveystoimialan tilankäyttöohjelma
- 3 Irtaimen omaisuuden hankinnat (muutettu 17.9.2020)
- 4 Vuoden 2021 talousarvioehdotuksen raami sekä laatimisohteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.09.2020 § 145

HEL 2020-005480 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.09.2020 Pöydälle

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja johtava controller Mikael Karell olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

22.09.2020

Asia/4

§ 165

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen ym. talousarvioaloitteesta vammaisinfon perustamiseksi

HEL 2020-003281 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen ja 16 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään vammaisinfon perustamista. Ehdotuksen mukaan palvelu tulisi saada yhdestä numerosta ja kaikille asiakkaille pitäisi antaa tietoa samalla tavalla.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että vammaisinfo voi olla tarpeellinen palvelu jatkossa, mutta vuonna 2021 sitä ei ole mahdollista toteuttaa talousarvioehdotuksen puitteissa.

Vammaisten sosiaalityö

Sosiaalihuollon asiakaslain mukaan asiakkaalle annetaan hänen tilanteeseensa sopivassa laajuudessa neuvontaa, ohjausta ja tietoa palvelujen eri vaihtoehtoista ja vaikutuksista sekä asiakkaan oikeuksista.

Vammaistyö on sosiaalityön erityispalvelu ja edellyttää laajaa tietämystä erityislakien soveltamisesta ja ensisijaisten lakien sisällöstä. Vammaispalvelulaki ja laki kehitysvammaisten erityishuollosta ovat toissijaisia lakeja ja tulevat sovellettaviksi, kun ensisijaisen lainsäädännön palvelut eivät ole vammaiselle henkilölle riittäviä ja sopivia. On tärkeää, että vammaispalvelujen neuvonnasta ja ohjauksesta vastaavat henkilöt ovat myös perehtyneet vammaispalvelujen prosesseihin ja päätöksenteon perusteisiin. Tällöin asiakkaan asiaan osataan todennäköisimmin vastata jo ensimmäisen puhelun aikana. On myös tärkeää, että jo ensimmäisen puhelun aikana työntekijä osaa selvittää olennaiset ja riittävät tiedot asiakkaan tilanteesta ja sen kiireellisyydestä. Oleellinen osa ohjausta ja neuvontaa on myös ensiarvion tekeminen. Jo ensimmäisessä puhelussa työntekijä arvioi, tuleeko asiakkaan asiaan reagoida välittömästi, saman päivän aikana vai seitsemän arkipäivän aikana.

Nykytilanne

Tällä hetkellä vammaispalvelujen neuvonta ja ohjauspalvelu toimii puhelimitse kello 8.15–16. Puhelimeen vastaavat toimistosihteerit muiden

22.09.2020

töidensä ohella eri puolella kaupunkia. Palvelussa ei ole erillistä neuvontapistettä, eikä siellä voi vierailla.

Vammaispalvelujen sosiaalityöntekijät ja sosiaaliohjaajat sijoittuvat alueellisiin toimipisteisiin sekä perhekeskuksiin tai terveys- ja hyvinvointikeskuksiin. Henkilöstömitoitus ei tällä hetkellä mahdollista vammaispalvelun ammattilaisten osallistumista pelkästään neuvonta-, ohjaus- ja tiedotustyöhön. Nykyiset monitoimitilat eivät mahdollista perinteisiä puhelinaikoja. Kun asiakas jättää viestin vastaajaan, sosiaalityöntekijä soittaa takaisin ollessaan vapaana muusta asiakastyöstä.

Arvio kustannusvaikutuksista

Erillisen ja päätoimisen vammaisinfon perustaminen asiakkaiden ohjausta, tiedottamista ja neuvontaa varten edellyttäisi kolmen uuden sosiaaliohjaajan palkkaamista, mikä ei ole mahdollista vuoden 2021 talousarvioehdotuksen puitteissa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Vammaispalvelut ovat palveluita, joiden tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä.

Asiakkaiden riittävä ja ajantasainen tiedottaminen, ohjaus ja neuvonta sekä työntekijöiden saavutettavuus tukevat tätä tavoitetta."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jonna Weckström, vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi
Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi
Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, vammais-infon perustaminen, Rantanen Mari

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen ja neljän muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien vammaisinfon perustamista. Aloitteessa esitetään, että palvelu saadaan yhdestä numerosta ja kaikille asiakkaille annetaan tietoa samalla tavalla.

Lausuntoa on pyydetty 23.9.2020 mennessä. Aloitteeseen on pyydetty myös vammaisneuvoston lausunto.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jonna Weckström, vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi
Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi
Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, vammais-infon perustaminen, Rantanen Mari

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.09.2020 § 146

HEL 2020-003281 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.09.2020 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

22.09.2020

Asia/4

Lisätiedot

Jonna Weckström, vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545

jonna.weckstrom(a)hel.fi

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401

maarit.sulavuori(a)hel.fi

Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715

merja.jantti(a)hel.fi

22.09.2020

Asia/5

§ 166

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen ym. talousarvioaloitteesta vammaispalvelujen sosiaalityöntekijöiden lisäämiseksi

HEL 2020-003279 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen ja kolmen muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että sosiaalityön resursseja vammaistyössä tarkastellaan ja sosiaalityöntekijöiden määrää lisätään siten, että he pystyvät palvelemaan asiakkaita ripeästi, yksilöllisesti ja laadukkaasti.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että vammaisten sosiaalityön vahvistamista on tarpeen pyrkiä toteuttamaan talousarvion puitteissa.

Vammaispalvelun sosiaalityö

Vammaispalvelut ovat oma erityisosaamista edellyttävä sosiaalityön kokonaisuutensa. Vammaispalveluiden sosiaalityöntekijät toimivat vammaisuuteen liittyvän sosiaalisen näkökulman erityisasiantuntijoina erilaisissa yhteistyötiimeissä ja -verkostoissa. Vammaisten ihmisten elämäntilanne erilaisine toimintakyvyn rajoitteineen vaatii työntekijältä perehtyneisyyttä kyseiseen erityislainsäädäntöön sekä yleis- ja erityispalveluiden ja sosiaaliturvaetuuksien hyvää tuntemusta. Toisaalta vammaisilla asiakkailla on myös päihde- ja mielenterveysongelmia, perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa ja muita sosiaalisia ongelmia, joiden osalta vammaissosiaalityöntekijät työskentelevät yhdessä asiakkaiden, heidän perheidensä ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Vammaispalvelujen asiakassuhteet ovat usein luonteeltaan pitkäkestoisia.

Muutokset vammaispalvelujen sosiaalityössä

Vammaispalvelujen sosiaalityö on ollut suurten muutospaineiden alla viimeiset vuodet. Muutokset vammaispalvelulaissa, kehitysvammalaisissa sekä sosiaalihuoltolaissa ovat tuoneet uusia ja vaativia työtehtäviä (mukaan lukien itsemääräämisoikeuden rajoittamista koskevat päätökset). Perustoimeentulotuen siirtyessä Kelaan siirtyi vammaisten henkilöiden ja heidän perheidensä täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemusten käsittely vammaissosiaalityöhön. Asumisen laitospaivotteisuutta on purettu ja uusia avohuollon palveluja on kehitetty. Uudenlaiset palvelumuodot sekä jatkuvasti kehittyvät työskentelytavat asettavat haasteita työntekijöiden osaamiselle sekä ajankäytölle. Tulee

myös huomioida, että muusta maasta poiketen Helsinki muodostaa oman erityishuoltopiirinsä, jolloin Helsingin kaupungin vammaissosiaalityössä sosiaalityöntekijän tehtäviin kuuluu sellaisia työtehtäviä, jotka muutoin ostetaan erityishuoltopiireiltä.

Sosiaalityöntekijöiden määrä ja muutoksen arvioidut kustannusvaikutukset

Tällä hetkellä vammaispalvelujen sosiaalityössä on yhteensä 32 sosiaalityöntekijää. Työntekijöillä on keskimäärin noin 190 asiakasta. Vammaispalvelujen sosiaalityössä on tehty 2019–2020 selvitys sosiaalityöntekijöiden muuttuneista työtehtävistä sekä työn haasteista. Selvityksessä nousi esiin, että vammaispalvelujen sosiaalityön voimavaroja tulisi pyrkiä vahvistamaan 10 sosiaalityöntekijällä. Tätä pyritään asteittain toteuttamaan perhe- ja sosiaalipalveluissa sekä sisäisin työjärjestelyin että mahdollisin vakanssilisäyksin talousarvion puitteissa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Vammaispalvelut ovat palveluita, joiden tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä. Vammaispalvelujen riittävä resursointi mahdollistaa osaltaan tavoitteen toteutumisen."

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Aleksi Niskanen: Muutetaan lausunnon toinen kappale kuulumaan seuraavasti: "Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että vammaisten sosiaalityötä vahvistetaan ripeästi sisäisillä järjestelyillä ja talousarvion puitteissa."

Kannattaja: jäsen Katju Aro

Vastaehdotus 2:

Jäsen Aleksi Niskanen: Muutetaan lausunnon kohta "Sosiaalityöntekijöiden määrä ja muutoksen arvioidut kustannusvaikutukset" kuulumaan seuraavasti:

"Tällä hetkellä vammaispalvelujen sosiaalityössä on yhteensä 32 sosiaalityöntekijää. Työntekijöillä on keskimäärin noin 190 asiakasta. Vammaispalvelujen sosiaalityössä on tehty 2019–2020 selvitys sosiaalityöntekijöiden muuttuneista työtehtävistä sekä työn haasteista. Selvityksessä nousi esiin, että vammaispalvelujen sosiaalityön voimavaroja tulisi pyrkiä vahvistamaan 10 sosiaalityöntekijällä. Vammaispalveluiden sosiaalityö on selkeästi alimitoitettu. Sosiaali- ja terveyslautakunta kat-

22.09.2020

Asia/5

soo, että vammaispalveluiden sosiaalityöntekijöitä tulee lisätä ripeästi sekä sisäisin työjärjestelyin että mahdollisin vakanssilisäyksin talousarvion puitteissa."

Kannattaja: jäsen Katju Aro

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Alekski Niskanen)

Jaa-äännet: 10

Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Pia Hytönen, Maritta Hyvärinen, Kati Juva, Seija Muurinen, Touko Niinimäki, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Katju Aro, Sandra Hagman, Alekski Niskanen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Jäsen Alekski Niskasen vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 3 - 10.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Alekski Niskanen)

Jaa-äännet: 10

Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Pia Hytönen, Maritta Hyvärinen, Kati Juva, Seija Muurinen, Touko Niinimäki, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Katju Aro, Sandra Hagman, Alekski Niskanen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Jäsen Alekski Niskasen vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 3 - 10.

22.09.2020

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Jäsen Aleksi Niskanen jätti lausunnosta eriävän mielipiteen tekemiensä vastaehdotusten mukaisesti.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jonna Weckström, vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi
Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi
Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, vammaispalvelujen sosiaalityöntekijöiden lisääminen,
Rantanen Mari

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen ja kolmen muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien sosiaalityöntekijöiden määrän lisäämistä vammaispalveluihin. Aloitteessa esitetään, että Helsinki tarkastelee vammaissosiaalityön resurssit ja lisää vammaistyöhön sosiaalityöntekijöitä siten, että he pystyvät palvelemaan asiakkaita ripeästi, yksilöllisesti ja laadukkaasti.

Lausuntoa on pyydetty 23.9.2020 mennessä. Aloitteeseen on pyydetty myös vammaisneuvoston lausunto.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jonna Weckström, vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi
Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401

22.09.2020

Asia/5

maarit.sulavuori(a)hel.fi
Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, vammaispalvelujen sosiaalityöntekijöiden lisääminen,
Rantanen Mari

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.09.2020 § 147

HEL 2020-003279 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.09.2020 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jonna Weckström, vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi
Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi
Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi

§ 167

Sosiaali ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Vesa Korkkulan ym. valtuutettujen talousarvioaloitteesta oppimisen ja koulunkäynnin tuen resurssien ja pd-rahaman lisäämiseksi

HEL 2020-003271 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Vesa Korkkulan ja 11 muun valtuutetun talousarvioaloitteeseen:

"Aloitteessa esitetään, että oppimisen ja koulunkäynnin yleisen, tehostetun ja erityisen tuen resurssien ja koulujen positiivisen erityiskohtelun parantamiseksi varataan ensi vuoden talousarvioon 10 miljoonan euron suuruinen määräraha.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä oppimisen ja koulunkäynnin tuen sekä positiivisen erityiskohtelun kehittämistä, sillä niiden kautta pystytään tarjoamaan tehokkaasti palveluita, jotka vastaavat oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin. Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa, että oppimisen ja koulunkäynnin tukea sekä positiivista erityiskohtelua kehitetään sosiaali- ja terveystoimialalla kaupunkistrategian mukaisesti ja talousarvioraamin puitteissa.

Positiivinen erityiskohtelu kouluissa

Positiivisesta erityiskohtelusta (positive discrimination, pd) on säädetty yhdenvertaisuuslaissa. Positiivinen erityiskohtelu määritellään laissa sellaisena oikeasuhtaisena erilaisena kohteluna, jonka tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen tai syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen. Positiivinen erityiskohtelu voidaan mahdollistaa kouluissa esimerkiksi oppimisen ja koulunkäynnin tuen kautta. Oppimisen ja koulunkäynnin tuesta on säädetty perusopetuslaissa.

Positiivinen erityiskohtelu sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki ovat näkyvässä roolissa myös Helsingin kaupunkistrategiassa 2017–2021. Tästä esimerkkinä eriarvoisuuden vähentämiseen ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn tähtäävän Mukana-ohjelman toimenpiteissä mainitut oppimisen tukeminen toisella asteella, ulkomaalaistaustaisten oppimisedellytysten kehittäminen sekä koulupoissaoloihin puuttuminen ja koulukeskeytysten ennaltaehkäisy.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemys

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki sekä oppilaiden positiivinen erityiskohtelu kuuluvat ensisijaisesti kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vastualueeseen. Sosiaali- ja terveystoimiala voi vaikuttaa oppilaiden positiiviseen erityiskohteluun pääsääntöisesti oppilashuollon kautta. Yksilöllisellä oppilashuollolla, kuten kouluterveydenhuollon palveluilla, voidaan täydentää oppilaan saamaa yleistä, tehostettua tai erityistä tukea.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että oppilailla on mahdollisuus saada tarvitessaan perusopetuslain mukaista yleistä, tehostettua ja erityistä oppimisen ja koulunkäynnin tukea, joka vastaa paremmin oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin. Mitä aikaisemmin oppilas saa tukea, sitä paremmin vältetään vaikeuksien lisääntyminen ja kasautuminen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää, että oppimisen ja koulunkäynnin tuen sekä positiivisen erityiskohtelun kehittämistä ja edistämistä jatketaan sosiaali- ja terveystoimialalla kaupunkistrategian mukaisesti ja toimialan vuoden 2021 talousarvioaraamin puitteissa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki sekä positiivinen erityiskohtelu, mahdollistavat oppilaiden yksilöllisten tarpeiden huomioimisen. Yksilöllisen tuen kautta on mahdollista taata oppilaille yhdenvertaisemmat mahdollisuudet oppimiseen ja kouluttautumiseen sekä ehkäistä tai lievittää syrjinnästä ja syrjäytymisestä johtuneita haittoja."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Hanna Viitala, perhepalvelujen johtaja, puhelin: 310 50048
hanna.viitala(a)hel.fi

Tuula Salmivaara-Pesonen, kouluterveydenhuollon päällikkö, puhelin: 310 46013
tuula.salmivaara-pesonen(a)hel.fi

Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 22410
mika.porvari(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Vesa Korkkulan talousarvioaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

22.09.2020

Asia/6

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Vesa Korkkulan ja 11 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien oppimisen ja koulunkäynnin tuen resurssien ja pd-rahamen lisäämistä. Aloitteessa esitetään, että oppimisen ja koulunkäynnin tuen resurssien sekä positiivisen erityiskohtelun parantamiseksi varataan vuoden 2021 talousarvioon 10 miljoonan euron suuruinen määräraha.

Lausuntoa on pyydetty 23.9.2020 mennessä. Aloitteeseen on pyydetty lausuntoa myös kasvatus- ja koulutuslautakunnalta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Hanna Viitala, perhepalvelujen johtaja, puhelin: 310 50048

[hanna.viitala\(a\)hel.fi](mailto:hanna.viitala(a)hel.fi)

Tuula Salmivaara-Pesonen, kouluterveydenhuollon päällikkö, puhelin: 310 46013

[tuula.salmivaara-pesonen\(a\)hel.fi](mailto:tuula.salmivaara-pesonen(a)hel.fi)

Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 22410

[mika.porvari\(a\)hel.fi](mailto:mika.porvari(a)hel.fi)

Liitteet

1 Valtuutettu Vesa Korkkulan talousarvioaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.09.2020 § 148

HEL 2020-003271 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.09.2020 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

22.09.2020

Asia/6

Esittelijä

sosiaali- ja terveystieteiden toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Hanna Viitala, perhepalvelujen johtaja, puhelin: 310 50048
hanna.viitala(a)hel.fi

Tuula Salmivaara-Pesonen, kouluterveydenhuollon päällikkö, puhelin: 310 46013
tuula.salmivaara-pesonen(a)hel.fi

Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 22410
mika.porvari(a)hel.fi

§ 168

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Anna Vuorjoen ym. talousarvioaloitteeseen perheneuvolojen työn vahvistamiseksi

HEL 2020-003299 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Anna Vuorjoelle ja 12 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta:

"Aloitteessa esitetään, että perheneuvolaan tulee päästä kaikilla alueilla kahden viikon sisällä yhteydenotosta. Lisäksi arviointijakson jälkeen hoidon tulee jatkua ilman odotusta, ellei taukoon ennen hoitoa ole perheen tilanteeseen liittyvää perusteltua syytä. Lisäksi aloitteessa esitetään, että talousarvioon 2020 varataan riittävä määräraha perheneuvolan vakanssien lisäämiseksi, jotta tämä tavoite voidaan saavuttaa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että erityisesti etelän alueella on lisääntynyt perheneuvolan palvelujen tarve väestömäärän kasvusta johtuen. Muilla alueilla palvelujen saatavuus on hyvä. Palvelun saatavuutta on parannettu selkeyttämällä asiakkaaksi tuloa. Palvelujen sisältöjä kehitetään perhekeskusmallia vahvistamalla sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteistyöllä. Vuoden 2021 talousarvioehdotus ei mahdollista uusien vakanssien perustamista.

Asiakkaaksi tulo ja palvelun saatavuus

Perheneuvolan asiakkaaksi hakeutumisen helpottamiseksi ja selkeyttämiseksi perheneuvolaan on tultu 1.4.2020 alkaen koko Helsingissä lapsiperheiden sosiaalineuvonnan puhelinpalvelun tai sähköisen asioinnin kautta. Lapsiperheiden sosiaalineuvonnassa sosiaaliohjaajat aloittavat tilanteen ja tuen tarpeen kartoituksen sekä arvioivat tilanteen kiireellisyyden. Samassa palvelussa arvioidaan myös lapsiperheiden sosiaaliohjauksen sekä lapsiperheiden kotipalvelun tarvetta.

Perheneuvolan palvelua tarvitseville varataan ensiaika, joka pyritään järjestämään 1–4 viikon sisällä yhteydenotosta. Kriisiytyneissä tilanteissa perheneuvolan aika on järjestetty 1–2 viikon sisällä. Etelän perheneuvolassa ensiaika on ollut ajoittain tarjolla vasta 5–6 viikon sisällä. Ensiaika viivästyy varsin usein paitsi palvelun ruuhkautumisen vuoksi myös siksi, että asiakkaat eivät ota vastaan ensimmäistä tarjottua aikaa tai peruvat tai siirtävät aikaa.

Ensikäynneillä (1–3 käyntiä) kartoitetaan perheen tilanne ja tuen tarve moniammatillisesti perheen kanssa ja tarjotaan ensimmäisiä intervensioita tilanteeseen. Tämä on osoittautunut riittäväksi avuksi 20–30 %:lle asiakkaista. Pitkäkestoisempi työskentely sitä tarvitseville jatkuu ensikäyntien jälkeen kolmen kuukauden sisällä. Kriisiytyneissä tilanteissa työskentely on pyritty järjestämään mahdollisimman viiveettömästi.

Toimet palvelun saatavuutta parantamiseksi

Perheneuvolan palvelun kasvaneeseen kysyntään on vastattu syksyllä 2019 ja alkuvuodesta 2020 ennen koronatilanneesta johtuneita muutoksia muun muassa lisäämällä runsaasti ryhmämuotoista toimintaa ja avoimia teemailtoja (esimerkiksi uhmaikä, uusperhe, lapsen sosiaaliset taidot). Asiakkaita on ohjattu muuta työskentelyä odottaessa ja sen rinnalla myös verkosta löytyviin palveluihin.

Ruuhkautunein alue on etelän alue, jonne on siirretty työntekijäresursseja toisilta alueilta sisäisin siirtein. Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen kehittämisessä on varattu 500 000 euroa alle 13-vuotiaiden hoidollisten palvelujen vahvistamiseen. Tällä summalla palkattava henkilöstö tullaan sijoittamaan väliaikaisesti etelän perheneuvolaan paikkaamaan väestömäärän kasvusta johtuvaa palvelutarvetta. Seuraavina vuosina Kampin perhekeskuksen kasvatus- ja perheneuvonnan voimavaroja pyritään vahvistamaan talousarvion sallimissa puitteissa.

Perheneuvola osana muita palveluita

Kasvatus- ja perheneuvonta, kuten muutkin sosiaalihuoltolain mukaiset lapsiperheiden palvelut, ovat osaltaan lasten ja nuorten mielenterveys-työtä vahvistamassa vanhemmuutta ja perheiden ihmissuhteita. Lasten ja nuorten mielenterveyspulmien tunnistamiseen ja tarttumiseen tarvitaan laaja-alaista yhteistyötä sosiaalihuollon, terveydenhuollon, kasvatuksen ja koulutuksen sekä vapaa-ajan toiminnan kesken. Meneillään oleva lasten ja nuorten matalan kynnyksen mielenterveyspalveluiden kehittäminen on merkittävä tärkeä askel tämän yhteistyön kehittämisessä. Hyvän lähtökohdan tälle antaa Helsingissä koko ajan vahvistuva perhekeskustoimintamalli.

Toimien yhteys strategiaan ja käyttösuunnitelmaan

Toteutetut ja suunnitellut toimet perheneuvolan työn vahvistamiseksi ovat linjassa Helsingin kaupunkistrategian hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden kanssa. Perheneuvolassa edistetään strategian mukaisesti lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia sekä omana palveluna että perhekeskusmallin kautta yhteistyössä muiden palveluiden kanssa. Perheneuvola on myös osa perheiden matalan kynnyksen mielenterveyspalveluja ja ollut aktiivisesti mukana vuoden 2020 käyttö-

22.09.2020

suunnitelman mukaisessa lasten ja nuorten matalan kynnyksen mielen-terveyspalvelujen kehittämisessä. Ryhmätoiminnan lisääminen ja resurssien uudelleenjärjestäminen ovat linjassa käyttösuunnitelman palvelujen saatavuuden parantamisen kanssa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Perheneuvolan palvelut kohdistuvat ja ovat tarjolla kaikille helsinkiläisille lapsiperheille. Maksuttomat julkisin varoin tuotetut perheneuvolan palvelut mahdollistavat myös pienituloisten käyttää palveluita.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Terhi Tuominiemi-Lilja, perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi
Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi
Jarkko Luusua, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
jarkko.luusua(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, perheneuvoloiden työn vahvistaminen, Vuorjoki Anna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa Anna Vuorjoen sekä 12 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta perheneuvoloiden työn vahvistamiseksi. Aloitteessa ehdotetaan, että perheneuvolaan tulisi päästä kahden viikon sisällä yhteydenotosta ja että hoidon tulisi jatkua arviointijakson jälkeen tauotta. Tätä varten he ehdottavat riittäviä määrärahoja tämän varmistamiseksi.

Lausuntoa on pyydetty 23.9.2020 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jarkko Luusua, toiminnansuunnittelija, puhelin

22.09.2020

Asia/7

jarkko.luusua(a)hel.fi
Terhi Tuominiemi-Lilja, perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi
Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi
Jarkko Luusua, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
jarkko.luusua(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, perheneuvoloiden työn vahvistaminen, Vuorjoki Anna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.09.2020 § 149

HEL 2020-003299 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.09.2020 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jarkko Luusua, toiminnansuunnittelija, puhelin
jarkko.luusua(a)hel.fi
Terhi Tuominiemi-Lilja, perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi
Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi
Jarkko Luusua, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
jarkko.luusua(a)hel.fi

§ 169

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. talousarvioaloitteesta fysioterapeuttien palkkaamiseksi kouluihin opiskeluterveyden ja liikunnan tueksi

HEL 2020-003290 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ja kolmen muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että kaupunki varaa vuoden 2021 budjettiin rahaa pilottikokeiluun, jossa palkataan fysioterapeutteja kolmen suurpiirin alueen kouluille opetuksen ja opiskeluterveydenhoidon tueksi, motoristen taitojen ja liikkumisen lisäämiseksi sekä painonhallinnan ja tuki- ja liikuntaelin vaivojen ennaltaehkäisemisen tueksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta ei kannata vuoden 2021 budjettiin rahaa pilottikokeiluun fysioterapeuttien palkkaamiseksi. Lasten ja nuorten liikkumiseen liittyviä terveyden ja hyvinvoinnin ongelmia on huomioitu sosiaali- ja terveystoimen lapsiperheiden sekä kasvatus- ja koulutustoimen palvelujen sisällöissä, käytössä olevissa asiakas- ja hoito-ohjeissa ja yhteistyörakenteissa budjetin puitteissa. Kyse on moniammatillisesta kokonaisuudesta, jossa yhteistyötä tekevät muun muassa kouluterveydenhuolto, ravitsemusterapia ja fysioterapia. Helsingin Liikkumishjelmassa tavoitteena on, että riittävä liikkunnallisuus on osa lasten ja nuorten arkea ja oppimista, eikä kokonaisuutta tule näin ollen painottaa yhdelle ammattiryhmälle.

Kustannusvaikutukset ja toimenpiteet

Aloitteessa esitetään fysioterapeuttien palkkaamista projektiluontoisesti kolmen eniten ala-asteita sisältävän suurpiirin ala-asteille. Helsinki on jaettu kahdeksaan suurpiiriin, joista kolme lukumäärällisesti eniten ala-asteita sisältävää ovat koillinen, läntinen ja itäinen. Yhteensä edellä mainituissa suuriireissä sijaitsee 43 alakoulua. Yhden fysioterapeuttin vuosikustannus on 50 000 euroa, jolloin 43 terapeutin palkkaamiseen tarvittaisiin 2 150 000 euron vuosibudjetti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon näkökulmasta uusi hanke ei toisi lasten ja nuorten terveys- ja hyvinvointihaittojen ennaltaehkäisyssä uutta tietoa ja vahvuutta. Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että lasten ja nuorten motoristen taitojen kehittyminen, liikunnan lisääminen sekä painonhallinta ja tuki- ja liikuntaelinvaivojen ennaltaehkäisy

on nostettu esille ja sen vuoksi lautakunta kannattaa aihealueen sisältöjen kehittämisen jatkamista ja vahvistamista nykyisissä palvelu- ja yhteistyörakenteissa.

Liikunta alakoululaisten oppimisen tukena

Kaupunkistrategian 2019–2021 mukaan Helsinki panostaa kestävä kasvun turvaamiseen. Tämä tarkoittaa panostamista ennaltaehkäisevästi myös koululaisten terveyteen ja hyvinvointiin. Helsingissä asukkaiden liikkumisen edistäminen on nostettu kärkihankkeeksi. Riittävällä ja monipuolisella liikunnalla voidaan ennaltaehkäistä muun muassa koululaisten tietotekniikan käytöstä johtuvia tuki- ja liikuntaelinvaivoja ja edesauttaa fyysisen kunnon sekä liikkumisen taitojen kasvamista. Koulupäivän aikainen liikunta näyttää edistävän myös esimerkiksi luokahuonekäyttäytymistä ja tehtäviin keskittymistä.

Kouluterveydenhuollossa seurataan lapsen kasvua ja kehitystä vuosittaisilla terveystarkastuksilla. Oppilaiden vanhemmat kutsutaan laajoihin terveystarkastuksiin, jossa kartoitetaan lapsen ja koko perheen hyvinvointiin ja terveystottumuksiin liittyviä kysymyksiä, kuten liikuntaa, ruutuaikaa, nukkumista ja ravitsemusta. Ryhti- ja asentovirheisiin puututaan varhaisessa vaiheessa. Lapsille ja nuorille annetaan oman terveyden tukemiseen liittyvää terveysneuvontaa ja ennaltaehkäisyä sekä ohjataan ergonomisiin työskentelyasentoihin. Tarvittaessa terveydenhoitaja ohjaa lapsen fysioterapiaan.

Helsingin kaikki koulut ovat osallistuneet valtakunnalliseen Liikkuva koulu -hankkeeseen. Helsingin kaikki koulut ovat liikkuvia kouluja ja toimintaa kehitetään Liikkuva koulu -ohjelmasta tehtyjen analyysien perusteella Liikkumisohjelmassa. Helsingin Liikkumisohjelmassa (kärkihanke 2018–2021) yhtenä tavoitteena on turvata lasten ja nuorten terveys, fyysinen toimintakyky ja oppimisvalmiudet riittävällä liikkumisella. Tavoitteena on, että riittävä liikunnallisuus on osa lasten ja nuorten arkea ja oppimista. Edellä mainittujen hankkeiden lisäksi kouluilla on moniammatillisia EasySport-startti-, EasySport-liikunta- ja FunAction-liikuntaryhmiä sekä Koulupt-toimintaa (henkilökohtaista ohjausta) yli-painoisille lapsille.

Fysioterapian rooli

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimi järjestää lasten ja nuorten fysioterapiapalvelut 0–16 -vuotiaille. Lasten ja nuorten fysioterapiapalveluja tarjotaan perhekeskuksissa ja keskitetyissä avofysioterapian toimipisteissä. Helsingissä perhekeskuksissa toimii 12 fysioterapeuttia, jotka ottavat vastaan alakouluikäisiä lapsia.

Lasten ja nuorten fysioterapia on motorisen kehityksen sekä liikkumis- ja toimintakyvyn arviointia ja kuntoutusta. Kouluterveydenhoitaja tai muu terveydenhuollon toimija ohjaa lapsen fysioterapeutin vastaanotolle perhekeskukseen, mikäli havaitsee sille tarvetta. Fysioterapeutti voi myös tulla tarvittaessa käymään lapsen koululla. Fysioterapeutit antavat työpanoksensa myös moniammatilliseen lasten lihavuuden hoitoon (kuvattu hoitopolku ja EasySport-starttiryhvät).

Fysioterapiaan voi tulla kertaluontoiselle ohjaus- ja neuvontakäynnille ilman lähetettä. Arvioinnin pohjalta suunnitellaan tarvittavat terapiatoinenpiteet ja kotiharjoitteluohjeet sekä edistymisen seuranta yhteistyössä lapsen, vanhempien sekä lähiverkoston kanssa. Fysioterapeutti kannustaa koko perhettä arkiliikkumisen toteuttamiseen ja lisäämiseen. Sekä kouluterveydenhuolto että fysioterapia ovat maksuttomia.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Tutkijat suosittelevat monipuolisen, ikä- ja kehitystasolle sopivan liikunnan sisällyttämistä osaksi pedagogisia ratkaisuja oppimisessa ja opettamisessa. Erityisen hyödyllistä näyttäisi olevan opetukseen integroitu liikunta. Kestävyyskunnan ja terveyden välinen yhteys on voimakas. Fyysisen kunnon paraneminen näkyy myös koulumenestyksenä ja motoristen taitojen hallitseminen on yhteydessä lukuaineiden osaamiseen.

Säännöllinen liikunta ja kohtuullinen istuminen vähentävät tuki- ja liikuntaelinten vaivoja, ehkäisevät ylipainoa ja tukevat terveyttä ja hyvinvointia monin tavoin. Aktiivinen ja liikunnallinen arki on yhteydessä myös parempiin oppimistuloksiin. Fyysisesti aktiivisen arjen tukemisen tulee korostua varhaiskasvatus-, koulu- ja oppilaitosympäristöjen lisäksi myös lasten ja nuorten koti- ja vapaa-ajan ympäristöissä."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Laura Pikkarainen, johtajalääkäri, puhelin: 310 42617
laura.pikkarainen(a)hel.fi
Tuija Arvo, fysioterapian ylihoitaja, puhelin: 310 50223
tuija.arvo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, fysioterapeutin virkoja kouluihin opiskeluterveyden ja liikunnan tueksi, Karhuvaara Arja

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.09.2020

Asia/8

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ja kolmen muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien pilottikokeilua fysioterapeuttien palkkaamisesta kolmen, alueellaan eniten ala-asteita sisältävän suurpiirin kouluille opetuksen ja opiskeluterveydenhuollon tueksi, motoristen taitojen ja liikkumisen lisäämiseksi sekä painonhallinnan ja tuki- ja liikuntaelinvaivojen ennaltaehkäisemisen tueksi.

Lausuntoa on pyydetty 23.9.2020 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Laura Pikkarainen, johtajalääkäri, puhelin: 310 42617
laura.pikkarainen(a)hel.fi
Tuija Arvo, fysioterapian ylihoitaja, puhelin: 310 50223
tuija.arvo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, fysioterapeutin virkoja kouluihin opiskeluterveyden ja liikunnan tueksi, Karhuvaara Arja

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.09.2020 § 150

HEL 2020-003290 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.09.2020 Pöydälle

22.09.2020

Asia/8

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Laura Pikkarainen, johtajalääkäri, puhelin: 310 42617
laura.pikkarainen(a)hel.fi
Tuija Arvo, fysioterapian ylihoitaja, puhelin: 310 50223
tuija.arvo(a)hel.fi

§ 170

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Terhi Peltokorven ym. talousarvioaloitteesta koskien psykiatristen sairaanhoitajien sijoittamista yläkouluihin

HEL 2020-003302 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Terhi Peltokorven ja seitsemän muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien psykiatristen sairaanhoitajien sijoittamista yläkouluihin:

"Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki varaa vuodelle 2021 ja edelleen suunnitelmakaudella kahdelle seuraavalle vuodelle 500 000 euroa/vuosi kokeiluun psykiatristen sairaanhoitajien sijoittamiseksi peruskoulun yläkouluihin ja yhtenäiskouluihin matalan kynnyksen mielen-terveyspalvelujen lisäämiseksi.

Lasten ja nuorten mielenterveyden ja päihteettömyyden edistäminen ja ennaltaehkäisevä toiminta ovat Helsingissä koko oppilaitosyhteisön asia ja kaikkien oppilaiden kanssa työskentelevien henkilöiden vastuulla. Oppilashuollon psykologi, kuraattori, terveydenhoitaja ja koululääkäri selvittävät ja hoitavat oppilaiden lievää oireilua tarvittaessa. Kouluterveydenhuollon terveydenhoitajan ja lääkärin perustehtäviin kuuluu mielenterveyden edistäminen ja lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin selvittäminen. Kouluterveydenhuollon palveluista vastaa perhe- ja sosiaalipalvelujen kouluterveydenhuollon yksikkö.

Kouluterveydenhuolto on ennaltaehkäisevää toimintaa, johon kuuluu terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, oppilaan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen ja tukeminen sekä tarvittaaviin jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen. Varsinainen sairaanhoito ei kuulu kouluterveydenhuollon tehtäviin.

Helsingin koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa toteutettiin vuosina 2007–2012 kokeilu, jossa muutamissa peruskouluissa työskenteli psykiatrisia sairaanhoitajia. Eri kouluilla toimivat psykiatriset sairaanhoitajat eivät muodostaneet ennaltaehkäisevää ja yhtenäistä työskentelymallia. Kokeilu osoitti, ettei työskentelymallia kannata laajentaa peruskouluihin. Psykiatriset sairaanhoitajat siirrettiin osaksi opiskeluterveydenhuoltoa, johon sisältyy sairaanhoito ja näin ollen luontevasti myös hoidolliset mielenterveyspalvelut.

Kouluterveydenhuollon näkökulmasta keskitetyt moniammatilliset palvelut varmistavat paremmin kuin kouluilla erikseen toimivat psykiatriset sairaanhoitajat oppilaiden mielenterveys- ja päihdehäiriöiden varhaista tunnistamista, turvaavat tarpeenmukaiset ja laadukkaat Käypä hoito -suositusten mukaiset interventiot ja ehkäisevät oireiden vaikeutumista ja kroonistumista. Keskitetyistä palveluista pystytään tarjoamaan myös konsultaatiotukea ja työnohjausta.

Tällä hetkellä 13 vuotta täyttäneille tarjotaan kynnyksetöntä palvelua nuorisoasemalla ja mielenterveyspalvelupiste Miepissä. Nuorisoaseman resursseja on lisätty ja Kalasatamaan on perustettu toinen Mieppi.

Helsingissä on tehty kaupungin toimialojen ja HUSin yhteinen lasten ja nuorten mielenterveysongelmien tunnistamisen ja hoidon palvelumalli. Palvelumalli on osa nuorten ja lasten syrjäytymisen ennaltaehkäisyn kaupunkistrategiaa.

Mielenterveys- ja päihdeongelmien hoitoketjua parannetaan laajentamalla edelleen nuorisoaseman toimintaa ja sen lisäksi perustamalla perhekeskuksen yhteyteen perustason lasten mielenterveyspalveluyksikkö nykyisen lastenpsykiatrisen tiimin tehtäviä laajentamalla. Näyttöön perustuvien psykososiaalisten interventioiden käyttöä lisätään kouluterveydenhuollossa, oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluissa sekä nuorisotyössä. Lisäksi kaikilla toimialoilla otetaan käyttöön yhteinen huolen tunnistamisen toimintamalli ja matalan kynnyksen palvelumalli, jotka varmistavat oikea-aikaisen avun ja yhteistyön eri toimijoiden välillä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta ei kannata aloitteessa ehdotettua kokeilua psykiatristen sairaanhoitajien sijoittamisesta peruskoulun yläkouluihin ja yhtenäiskouluihin, koska nykyisten moniammatillisten toiminta- ja palvelumallien katsotaan vastaavan paremmin nuorten tarpeisiin mielenterveys- ja päihdeongelmissa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Lasten ja nuorten mielenterveyden ja päihteettömyyden edistäminen on koko koulu yhteisön monitasoista yhteistyötä. Tätä varmistetaan kehittämällä koulun työntekijöiden ja oppilaiden tunne- ja vuorovaikutusosaamista sekä tukemalla osallistavaa toimintakulttuuria. Tarvittaessa tarjotaan kohdennettua tukea.”

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuula Salmivaara-Pesonen, kouluterveydenhuollon päällikkö, puhelin: 050 363 8669

22.09.2020

Asia/9

tuula.salmivaara-pesonen(a)hel.fi
Hanna Viitala, perhepalvelujen johtaja, puhelin: 310 46012
hanna.viitala(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, psykiatristen sairaanhoitajien osaamista yläkouluihin, Peltokorpi Terhi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Terhi Peltokorven ja seitsemän muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien psykiatristen sairaanhoitajien sijoittamista yläkouluihin. Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki varaa vuodelle 2021 ja edelleen suunnitelmakaudella kahdelle seuraavalle vuodelle 500 000 euroa/vuosi kokeiluun psykiatristen sairaanhoitajien sijoittamiseksi peruskoulun yläkouluihin ja yhtenäiskouluihin.

Lausuntoa on pyydetty 23.9.2020 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuula Salmivaara-Pesonen, kouluterveydenhuollon päällikkö, puhelin: 050 363 8669
tuula.salmivaara-pesonen(a)hel.fi
Hanna Viitala, perhepalvelujen johtaja, puhelin: 310 46012
hanna.viitala(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, psykiatristen sairaanhoitajien osaamista yläkouluihin, Peltokorpi Terhi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

22.09.2020

Asia/9

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.09.2020 § 151

HEL 2020-003302 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.09.2020 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuula Salmivaara-Pesonen, kouluterveydenhuollon päällikkö, puhelin: 050 363 8669
tuula.salmivaara-pesonen(a)hel.fi
Hanna Viitala, perhepalvelujen johtaja, puhelin: 310 46012
hanna.viitala(a)hel.fi

§ 171

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. talousarvioaloitteesta koskien heikkonäköisten ja sokeiden diabeetikoiden sokerimittauslaitteiden hankintaa

HEL 2020-003286 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ja yhden muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että kaupunki tutkii yhteistyössä HUSin kanssa mahdollisuutta ja varaa varoja hankkia kaikille näkövammaisille ja sokeille diabeetikoille omatoimisen mittaamisen mahdollistavat, ihon kautta mittaavat sokerimittauslaitteet.

Sosiaali- ja terveystoimiala pyrkii jatkossa mahdollistamaan näkövammaisille tyyppin 1 diabeetikoille ja näkövammaisille tyyppin 2 monipistosinsuliinihoitoisille diabeetikoille ihon läpi asennettavien niin sanottujen glukosisensorien käytön. Ruokavalio- tai tablettihoitoa tai ainoastaan pitkävaikutteista insuliinia käyttävien diabetespotilaiden kohdalla glukosisensorin käyttö ei ole tarpeellista eikä kustannustehokasta.

Näkövammaiseksi voidaan määritellä henkilö, jonka näkövamma merkittävästi haittaa jokapäiväistä elämää, eikä näköä voi silmälaseilla korjata. Näkövammaisen henkilö voi olla heikkonäköinen tai sokea. Helsingissä on arviolta näkövammaisia tyyppin 1 diabeetikoita noin 50 henkilöä ja monipistosinsuliinihoito tyyppin 2 diabeetikoita noin 50 henkilöä.

Käyttökustannuksiltaan edullisin ihon läpi asennettava niin sanottu glukosisensori on Freestyle Libre -niminen järjestelmä, jonka kustannus on noin 1 400 euroa vuodessa asiakasta kohden. Kustannus ei sisällä hoidon aloituksen yhteydessä tarvittavia vastaanottokäyntejä eikä mahdollisia konsultaatioita.

Jotta näkövammaisen saa glukosi-arvon tuloksen ääneen lausuttuna, täytyy varsinaisen Freestyle Libre -lukulaitteen sijaan lukulaitteena käyttää sellaista puhelinta, jossa on Near Field Communication (NFC) -ominaisuus ja VoiceOver-toiminta. Lisäksi puhelimeen täytyy ladata ilmainen LibreLink-sovellus, joka on saatavilla iPhone- ja Android-puhelimiin. Asiakas kustantaa itse puhelimen, jossa on yllä mainitut ominaisuudet.

22.09.2020

Helsingin kaupunki on tarjonnut näkövammaisille diabeetikoille ääneen lausuvaa verengluukoosimittaria, mikäli verengluukoosin mittaaminen onnistuu sormenpäästä. Ääneen lausuva verengluukoosimittari on aina vaihtoehtona glukosisensorimittaukselle eli asiakas voi saada vain jommankumman mittaustilanteista käyttönsä. On muistettava, että kaikki näkövammaiset diabeetikot eivät halua käyttää tai eivät tarvitse ihon läpi asennettavaa glukosisensoria.

HUSilta on pyydetty kannanotto aloitteeseen koskien heikkonäköisten ja sokeiden diabeetikoiden ihon läpi asennettavien niin sanottujen glukosisensorien hankintaa. HUS toteaa, että apuvälineharkinnassa on huomioitava näkövammaisen aste, diabeteksen hoitotapa ja tarvittava verengluukoosin seurantatiheys.

HUS suosittelee kaikille insuliinipuutosdiabetesta sairastaville näkövammaisille mahdollisuutta saada glukosisensorointi käyttöön hoitovälinejakelun kautta. Näistä näkövammaisista pääosalla on tyypin 1 diabetes. Monipistosinsuliinihoitoa käyttävien muiden diabeetikoiden kohdalla suositellaan yksilöllistä tarvearviota, jossa huomioidaan verengluukoosin seurantatiheyden lisäksi näkövammaisen aste. Kokonaisnäön lisäksi tulisi huomioida keskeisen näkökentän ongelmat. Sormenpäämittaukset yhdistettynä niin sanottuun ääneen lausuttuun verengluukoosimittariin on vaihtoehto, mutta sen käytössä on huomioitava, että mahdolliset sivulliset kuulevat myös potilaan verengluukoosiarvon. Ruokavaliota tai tablettihoitoa tai ainoastaan pitkävaikutteista insuliinia käyttävien diabetespotilaiden kohdalla glukosisensorin käyttö ei ole tarpeellista eikä kustannustehokasta. Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää HUSin suosituksia perusteltuina ja kannattaa niitä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Näkövammaiset diabeetikot ovat erityistä tukea tarvitseva asiakasryhmä. Hyvän hoitotasapainon ylläpitäminen jatkuvan glukosisensoroinnin avulla voi vähentää diabeteksestä johtuvien komplikaatioiden syntymistä. Kehittyneen terveysteknologian avulla vahvistetaan näkövammaisten diabeetikoiden mahdollisuutta omatoimiseen glukosisensorimittaukseen ja tasapainoisen arjen ylläpitämiseen.”

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi
Juha Ahonen, ylilääkäri, puhelin: 310 45930
juha.ahonen(a)hel.fi
Tuula Tikkanen, va. ylilääkäri, puhelin: 310 50076

22.09.2020

tuula.tikkanen(a)hel.fi
Mervi Korpela, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42683
mervi.korpela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, heikkonäköisten ja sokeiden diabeetikkojen sokermittauslaitteiden hankinta, Karhuvaara Arja

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ja yhden muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien heikkonäköisten ja sokeiden diabeetikoiden sokermittauslaitteiden hankintaa. Talousarvioraamin puitteissa varataan määrärahaa näkövammaisille tyypin 1 diabeetikoille ja näkövammaisille tyypin 2 insuliinihoitoisille diabeetikoille ihon kautta mittaavien verensokerilaitteiden hankintaan 140 000 euroa. Kyse on jatkuvasta vuosittaisesta kustannuksesta.

Lausuntoa on pyydetty 23.9.2020 mennessä. Aloitteeseen on pyydetty myös HUSin kannanotto.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi
Juha Ahonen, ylilääkäri, puhelin: 310 45930
juha.ahonen(a)hel.fi
Tuula Tikkanen, va. ylilääkäri, puhelin: 310 50076
tuula.tikkanen(a)hel.fi
Mervi Korpela, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42683
mervi.korpela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, heikkonäköisten ja sokeiden diabeetikkojen sokermittauslaitteiden hankinta, Karhuvaara Arja

Muutoksenhaku

22.09.2020

Asia/10

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.09.2020 § 152

HEL 2020-003286 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.09.2020 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi
Juha Ahonen, ylilääkäri, puhelin: 310 45930
juha.ahonen(a)hel.fi
Tuula Tikkanen, va. ylilääkäri, puhelin: 310 50076
tuula.tikkanen(a)hel.fi
Mervi Korpela, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42683
mervi.korpela(a)hel.fi

§ 172

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen ym. talousarvioaloitteesta omaishoidon tuen vapaapäivien omavastuumaksujen poistamiseksi

HEL 2020-003280 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen ja viiden muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Valtuutetut katsovat, että omaishoitajat tekevät arvokasta työtä hoitamalla hoivan tarpeessa olevia ihmisiä kotona. Samalla säästyy paljon veronmaksajien rahoja. Valtuutetut esittävät samalla, että Helsingin kaupunki osoittaa omaishoitajien arvostusta myös teoilla ja poistaa omaishoidon vapaista perittävät omavastuumaksut.

Omaishoidon tuen lakisääteisten vapaapäivien omavastuuosuuden poistosta koituisi kaupungille noin 390 000 euron vuotuinen tulomenetytys. Omaishoidon tuen niin sanottujen harkinnanvaraisten vapaapäivien omavastuuosuuden poisto aiheuttaisi kaupungille noin 654 000 euron vuotuisen tulomenetyksen. Yhteensä tulomenetytys olisi noin 1,05 miljoonaa euroa vuosittain.

Toimialan uudistukset toteutetaan talousarvion puitteissa. Ehdotuksen sisältämää tulomenetytystä kaupungille ei ole sisällytetty toimialan vuoden 2021 talousarvioehdotukseen, eikä sosiaali- ja terveyslautakunta kannata yleistä omaishoidon tuen vapaapäivien maksuttomuutta.

Kunnan kanssa sopimuksen tehneillä omaishoitajilla on omaishoitolain (937/2005) 4 §:n 1 momentin mukaan oikeus pitää vapaata vähintään kaksi vuorokautta kalenterikuukautta kohti. Ympäri vuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin hoitoon sidotuilla omaishoitajilla on oikeus vähintään kolmeen vapaavuorokauteen kuukaudessa. Jatkossa näistä käytetään termiä lakisääteiset vapaapäivät.

Kunnallisten sosiaali- ja terveyspalveluiden enimmäismaksut määritellään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) ja asetuksessa (912/1992). Omaishoidon tuen lakisääteisten vapaapäivien omavastuuosuudet tarkistetaan joka toinen vuosi ja ne ovat sidottu kansaneläkeindeksiin.

Omaishoitoperheet käyttävät lakisääteisten vapaapäivien lisäksi myös niin sanottuja sosiaalihuoltolain (1301/2014) 11 §:n mukaisia harkinnan-

varaisia vapaapäiviä, jolloin perheet maksavat niistä kulloinkin lautakunnan vahvistamat palvelukohtaiset asiakasmaksut.

Valtuutettujen tekemästä talousarvioaloitteesta ei käy ilmi tarkoitetaan-ko siinä lakisääteisten vai niin sanottujen sosiaalihuoltolain mukaisten harkinnanvaraisten vapaapäivien omavastuuosuudesta luopumista, joten niitä on seuraavassa käsitelty erikseen.

Vuonna 2019 omaishoidon lakisääteisten vapaapäivien aikaista hoitoa annettiin 33 963 vuorokautta. Omaishoitajan omavastuuosuus on 11,40 euroa/vuorokausi vuonna 2020. Mikäli omaishoidon tuen lakisääteisten vapaapäivien omavastuuosuudesta luovuttaisiin, koituisi tästä kaupungille noin 390 000 euron tulojen menetys vuosittain.

Vuonna 2019 omaishoitajat käyttivät niin sanottuja harkinnanvaraisia vapaapäivävuorokausia arviolta noin 22 000 vuorokautta. Omaishoitoperheen maksama omavastuu vaihtelee sen mukaan, onko hoitoyksikkö palveluasumisen vai laitoshoidon yksikkö. Kustannuslaskelmassa on käytetty palveluasumisen asiakasmaksua, joka on 29,70 euroa/vuorokausi vuonna 2020. Mikäli luovuttaisiin harkinnanvaraisten vapaapäivien omavastuuosuudesta, koituisi tästä noin 654 000 euron tulojen menetys vuosittain.

Omaishoitoperheiden tukemiseksi on myös maksuttomia palveluja. Muun muassa lakisääteisen lomapäivien vaihtoehtona olevasta omaishoidon tuen vapaan tuntikorvauksesta, kotiavustajapalvelun tai sijaisomaishoitajan käytöstä ei makseta omavastuuosuutta. Omaishoidon toimintakeskusten palvelut ovat omaishoitoperheille myös pääsääntöisesti maksuttomia.

Perhe voi aina hakea maksun alennusta tai maksun perimättä jättämistä, mikäli omavastuuosuuden maksaminen vaarantaa perheen taloudellisen tilanteen tai omaishoidon jatkumisen.

Sosiaali- ja terveystoimiala on pyrkinyt tukemaan omaishoitajia kehittämällä omaishoidon tuen palveluja viime vuosina siten, että kaikille perheille löytyisi omaishoitoa parhaiten tukevia palveluja. Kehittämistyö jatkuu myös vuonna 2021.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Omaishoidon tukea toteutetaan sosiaali- ja terveystoimialalla lautakunnan hyväksymien kriteerien ja yhteisesti sovittujen toimintaperiaatteiden mukaisesti. Jokaisen perheen tilanne on kuitenkin erilainen ja omaishoidon tuen päätökset tehdään kunkin perheen tilanteeseen perheiden. Asiakasmaksujen osalta voidaan osa tai kaikki maksuista koh-

tuullistaa tai poistaa tilanteessa jossa maksut vaarantavat perheen toimeentulon tai omaishoidon tuen jatkumisen."

Käsittely

Vastaehdotus 1:

Jäsen Aleksi Niskanen: Muutetaan lausunnon kolmas kappale kuulumaan seuraavasti: "Toimialan uudistukset toteutetaan talousarvion puitteissa. Ehdotuksen sisältämää tulomenetystä kaupungille ei ole sisällytetty toimialan vuoden 2021 talousarvioehdotukseen. Sosiaali- ja terveyslautakunta kehottaa kuitenkin pitämään vapaapäivien maksuttomuuden yhtenä vaihtoehtona tukea omaishoitajia konkreettisesti erityisesti lakisääteisten vapaapäivien osalta."

Kannattaja: jäsen Katju Aro

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Aleksi Niskanen)

Jaa-äännet: 10

Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Pia Hytönen, Maritta Hyvärinen, Kati Juva, Seija Muurinen, Touko Niinimäki, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Katju Aro, Sandra Hagman, Aleksi Niskanen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Jäsen Aleksi Niskasen vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 3 - 10.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Jäsen Aleksi Niskanen jätti lausunnosta eriävän mielipiteen tekemänsä vastaehdotuksen mukaisin perusteluin.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Seija Meripaasi, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja, puhelin: 310 52482

22.09.2020

Asia/11

seja.meripaasi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, omaishoitajien vapaapäivät maksuttomiksi, Rantanen Mari

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen ja viiden muun valtuutetun talousarvioaloitteesta omaishoidon tuen vapaapäivien omavastuumaksujen poistamiseksi.

Lausuntoa on pyydetty 23.9.2020 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Seija Meripaasi, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja, puhelin: 310 52482
seja.meripaasi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, omaishoitajien vapaapäivät maksuttomiksi, Rantanen Mari

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.09.2020 § 153

HEL 2020-003280 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.09.2020 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Seija Meripaasi, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja, puhelin: 310 52482
seja.meripaasi(a)hel.fi

§ 173

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen ym. talousarvioaloitteeseen koskien maksutonta joukkoliikennettä helsinkiläisille pienituloisille vanhuuseläkkeellä oleville

HEL 2020-003282 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen ja neljän muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa ehdotetaan, että pienituloisille vanhuuseläkkeellä oleville ihmisille laajennetaan maksutonta joukkoliikennettä kello 9–14 välisestä ajasta kokoaikaiseksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa yksilöllisiä ratkaisuja ikäihmisten liikkumisen tukeen sekä taloudellisen tuen että julkisen liikenteen käytettävyyden suhteen Helsingin kaupungin palveluissa.

Julkisen liikenteen alennukset ikäihmisille ja eläkeläisille

Julkisen liikenteen hinnoista ja alennuksista päättää Helsingin seudun liikenne (HSL). Tällä hetkellä joukkoliikenteen alennusta annetaan kaikille 70 vuotta täyttäneille aikavälillä kello 9 –14 tapahtuvaan joukkoliikenteen käyttöön.

Eläkeläisalennusta myönnetään aikavälillä kello 9–14 tapahtuvaan joukkoliikenteen käyttöön, jos henkilö saa Kelan maksamaa kansan- tai takuueläkettä tai Kelan maksamaa määräaikaista työkyvyttömyyseläkettä eli kuntoutustukea ja henkilö asuu vakituisesti Helsingissä.

Ikäihmisten liikkumista tukevat palvelut

Joukkoliikenteen alennukset tai joukkoliikenteen alennukset ilman aikarajauksia pienituloisille ikäihmisille eivät ole sosiaali- ja terveystoimialan järjestämisvastuuseen kuuluvaa toimeentulotukilain 1 §:n mukaista korvausta, sosiaalihuoltolain (1301/2014) 23 §:n tai vammaispalvelulain (380/1987) 8 §:n 2 momentin mukaista kuljetustukea.

Sosiaali- ja terveystoimialan talousarviossa ei ole huomioitu pienituloisten vanhuuseläkkeellä olevien joukkoliikenteen maksuttomuutta tai joukkoliikenteen alennuksien laajentamista.

Helsingin kaupunkistrategian mukaan kaikkein haavoittuneimpien ryhmien tarpeisiin ja palveluihin kiinnitetään erityistä huomiota. Stadin ikäohjelma on kaupungin lakisääteinen suunnitelma ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemiseksi, ja sen tavoitteena on muun muassa turvata ikääntyneen väestön mahdollisuus hyvään arkeen ja liikkumiseen lähiympäristössä.

Sosiaali- ja terveystoimiala tarjoaa ikäihmisille suunnattua palveluneuvontaa Seniori-infon palvelupisteissä ja palvelutarpeen arviointia asiakasohjauksessa. Liikkumisen tukeen kiinnitetään jatkossa erityistä huomiota.

Toimeentulotukena myönnettävä HSL:n matkalippu

Toimeentulotuessa joukkoliikenteen käytöstä aiheutuvat kustannukset sisältyvät perustoimeentulotuessa huomioon otettavaan perusosaan. Kela voi myöntää perustoimeentulotukea HSL:n matkakuluihin yksilöllisin perustein esimerkiksi työmatkakuluihin, korvaus- ja sarjahoidon matkakuluihin.

Sosiaali- ja terveystoimiala myöntää täydentävää toimeentulotukea HSL:n matkakuluihin esimerkiksi yksilöllisen sosiaalihuollon palvelutarpeen perusteella. Tällöin toimeentulotuella HSL:n matkakuluihin on asiakaskohtainen tavoite ja suunnitelma taloudellisen tuen kestolle. Toimeentulotuki voidaan myöntää myös ehkäisevänä toimeentulotukena. Sosiaali- ja terveystoimesta myönnettiin vuonna 2019 täydentävää toimeentulotukea HSL:n lippuihin yli 65-vuotiaille seuraavasti: täydentävän tuen saajia oli 85 henkilöä ja ehkäisevän tuen saajia 49 henkilöä. Toimeentulotuki on aina viimesijainen ratkaisuvaihtoehto.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Omaehtoisella liikkumisella ja osallistumisella kaupungin palveluihin ja harrastustoimintaan on myönteisiä terveys- ja hyvinvointivaikutuksia.”

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anne Qvist, aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 74090
anne.qvist(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite maksuton joukkoliikenne pienituloisille vanhuuseläkkeellä oleville

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
F11880001200052430
Alv.nro
FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Rantasen ja neljän muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien maksutonta joukkoliikennettä helsinkiläisille pienituloisille vanhuuseläkkeellä oleville. Aloitteessa esitetään, että pienituloisille vanhuuseläkettä saaville myönnetään maksuton joukkoliikenne kokoaikaisesti.

Lausuntoa on pyydetty 23.9.2020 mennessä. Aloitteeseen on pyydetty myös kaupunkiympäristölautakunnan lausunto.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anne Qvist, aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 74090
anne.qvist(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite maksuton joukkoliikenne pienituloisille vanhuuseläkkeellä oleville

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.09.2020 § 154

HEL 2020-003282 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.09.2020 Pöydälle

22.09.2020

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anne Qvist, aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 74090
anne.qvist(a)hel.fi

§ 174

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran ym. talousarvioaloitteesta koskien aikarajan poistoa HSL:n seniorilipusta

HEL 2020-003267 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran ja viiden muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon koskien aikarajan poistoa HSL:n seniorilipusta:

"Aloitteessa todetaan, että 70 vuotta täyttäneet HSL:n alueella asuvat saavat ostaa arvo- ja lisävyöhykelipun alennettuun hintaan kello 9–14 alkaville matkoille. Aloitteessa ehdotetaan, että Helsingin kaupunki varaa rahaa vuoden 2021 budjettiin aikarajojen poistamista varten, koska ikäihmiset kokevat aikarajan ikäsyrintänä.

Julkisen liikenteen hinnoista ja alennuksista sekä yli 70-vuotiaille suunnatun alennuslipun aikarajoista päättää Helsingin seudun liikenne (HSL). Senioreiden joukkoliikenteen alennukset tai joukkoliikenteen alennukset ilman aikarajauksia senioreille eivät ole vammaispalvelulain (380/1987) 8 §:n 2 momentin tai sosiaalihuoltolain (1301/2014) 23 §:n mukaista kuljetustukea. Sosiaali- ja terveystoimialan talousarviossa ei ole huomioitu seniorien joukkoliikenteen alennuksia tai alennuksien laajennuksia.

Ikääntyneiden liikkumisen tukeminen

Helsingin hyvinvointisuunnitelma 2019–2021 sisältää kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen eri väestöryhmiä koskevien lakisääteisten suunnitelmien tavoitteet, toimenpiteet ja seurannan. Stadin ikäohjelma on kaupungin lakisääteinen suunnitelma ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemiseksi ja sen tavoitteena on muun muassa turvata ikääntyneen väestön mahdollisuus hyvään arkeen ja liikkumiseen lähiympäristössä.

Sosiaali- ja terveystoimiala tukee ikäihmisten ja toimintakyvyltään rajoituneiden liikkumista kuljetustuen avulla. Yksilöllisen harkinnan perusteella HSL:n matkalippu voidaan myöntää täydentävänä tai ehkäisevänä toimeentulotukena myös ikäihmisille. Sosiaali- ja terveystoimi kiinnittää huomiota ikäihmisten liikkumisen tukeen Seniori-infon palveluneuvonnassa ja keskitetyssä asiakasohjauksessa. Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että ikäihmiset pystyvät käyttämään julkista liikennettä.

Ikäihmiset eivät ole yhtenäinen joukko, ikäihmisten toimintakyky ja tulo-
taso vaihtelevat ikäryhmän sisällä runsaasti. Ikäihmisten julkisen liikenteen
käyttämisen kehittämiseksi on tarkoituksenmukaisempaa kehittää
yksilöllisiä ratkaisuja sekä taloudellisen tuen että julkisen liikenteen
käytettävyyden suhteen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Omaehtoisella liikkumisella ja harrastustoimintaan osallistumisella on
myönteisiä terveys- ja hyvinvointivaikutuksia."

Käsittely

Vastaehdotus 1:

Jäsen Seija Muurinen: Lautakunta esittää, että kaupunginvaltuusto kä-
sitellessään aloitetta suosittaisi HSL:ää selvittämään, mikä olisi mah-
dollinen kustannusvaikutus, jos aikaraja poistettaisiin nimenomaan ker-
talipuista.

Kannattaja: jäsen Maritta Hyvärinen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Seija Muurinen)

Jaa-äännet: 8

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sandra
Hagman, Alekski Niskanen, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 5

Pia Hytönen, Maritta Hyvärinen, Kati Juva, Seija Muurinen, Touko Nii-
nimäki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Jäsen Seija Muurisen vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle ää-
nin 5 - 8.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta esittelijän ehdotuksen mu-
kaisen lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuulikki Siltari, arviointitoiminnan johtaja, puhelin: 310 69984

22.09.2020

Asia/13

tuulikki.siltari(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite; Aikarajat poistetaan seniorilipusta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran ja viiden muun valtuutetun talousarvio-aloitteesta koskien aikarajan poistoa HSL:n seniorilipusta. Aloitteessa esitetään, että yli 70-vuotiaille suunnatun alennuslipun aikarajoista luovuttaisiin.

Lausuntoa on pyydetty 23.9.2020 mennessä. Aloitteeseen on pyydetty myös kaupunkiympäristölautakunnan lausunto.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuulikki Siltari, arviointitoiminnan johtaja, puhelin: 310 69984
tuulikki.siltari(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite; Aikarajat poistetaan seniorilipusta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.09.2020 § 155

HEL 2020-003267 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

22.09.2020

Asia/13

Käsittely

15.09.2020 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuulikki Siltari, arviointitoiminnan johtaja, puhelin: 310 69984
tuulikki.siltari(a)hel.fi

§ 175

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Heimo Laaksosen ym. talousarvioaloitteesta Malmin asukastalojen turvaamiseksi

HEL 2020-003264 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Heimo Laaksosen ja 4 muun valtuutetun talousarvioaloitteeseen:

"Aloitteessa edellytetään, että kaupunki turvaa nyt myynnissä olevan Malmin toimintakeskuksen tilat tai vastaavan kaltaiset asukastalotilat jatkossakin Malmilla.

Malmin toimintakeskuksen tilat ovat yksityisessä omistuksessa ja sosiaali- ja terveystoimiala on tiloissa vuokralla. Vuokrasopimus siirtyy mahdollisen myynnin yhteydessä oletettavasti uudelle omistajalle. Malmin toimintakeskuksen toiminta on tällä hetkellä turvattu vuokrasopimuksen sekä nykyisen talousarvioraamin puitteissa, eikä asia vaadi välittömiä toimenpiteitä.

Malmin toimintakeskuksesta lyhyesti

Malmin toimintakeskus toimii Kirkonkyläntie 2:ssa. Toimintakeskus on avoin kaikille ja tarjoaa kävijöilleen monipuolisesti palveluja kuten esimerkiksi erilaisia harrastusmahdollisuuksia, ryhmiä, lounasta, ohjausta sekä neuvontaa muihin palveluihin ja digineuvontaa. Kävijät ovat pääsääntöisesti ikäihmisiä sekä työttömiä työikäisiä. Etenkin edullinen lounas on ollut suosittu. Taloon on myös sijoitettu asukastalotyön ruokapalveluvastaava.

Tiloihin liittyvät sopimusasiat

Malmin toimintakeskus on yksityisessä omistuksessa. Omistaja on laittanut kohteen myyntiin keväällä 2020. Sosiaali- ja terveystoimialalla on tiloista toistaiseksi voimassa oleva vuokrasopimus, jonka irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Mahdollisen myynnin yhteydessä vuokrasopimus siirtyy uudelle omistajalle samoilla ehdoilla.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemys

Malmin toimintakeskuksen tilanne ei vaadi välittömiä toimenpiteitä, sillä toimintakeskuksen toiminta on tällä hetkellä turvattu. Vuokrasopimusta ei ole irtisanottu ja on oletettavissa, että sopimus siirtyy mahdollisen myynnin yhteydessä uudelle omistajalle. Mikäli vuokrasopimusta ei

voida jatkaa mahdollisen myynnin toteuduttua, toiminnalle voidaan etsiä muita vastaavia tiloja Malmilta tai Pukinmäestä.

Mikäli toimintakeskukselle joudutaan etsimään uusia tiloja, tilojen hankinnassa huomioidaan erityisesti sijainti, tilojen varustelu sekä helppokulkuisuus. Toimintakeskuksen on hyvä olla juna-aseman läheisyydessä, jolloin paikalle saapuminen on sujuvinta. Toiminnan järjestämisen kannalta olisi myös tärkeää, että tilojen yhteydessä olisi laitoskeittiöön verrattava keittiö, piha ulkona järjestettävää toimintaa varten sekä esteetön kulku.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asukastalot toimivat kaikille avoimina kohtaamis- ja tapahtumapaikkoina. Niiden kautta voidaan lisätä erityisesti alueellista hyvinvointia ja osallisuutta sekä ehkäistä yksinäisyyttä ja syrjäytymistä. Malmin toimintakeskuksen kautta pystytään edistämään erityisesti ikäihmisten sekä työttömien työikäisten hyvinvointia."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 64489
leena.luhtasela(a)hel.fi

Irene Pudassalo-Thurman, johtava sosiaaliohjaaja, puhelin: 310 24323
irene.pudassalo-thurman(a)hel.fi

Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 22410
mika.porvari(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Heimo Laaksosen talousarvioaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Heimo Laaksosen ja 4 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien Malmin asukastalojen turvaamista. Aloitteessa esitetään, että kaupunki turvaa Malmilla nyt myynnissä olevan tai vastaavan kaltaiset asukastalotilat jatkossakin.

22.09.2020

Lausuntoa on pyydetty 23.9.2020 mennessä. Aloitteeseen on pyydetty lausuntoa myös kasvatus- ja koulutuslautakunnalta, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta sekä kaupunkiympäristölautakunnalta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 64489
leena.luhtasela(a)hel.fi
Irene Pudassalo-Thurman, johtava sosiaaliohjaaja, puhelin: 310 24323
irene.pudassalo-thurman(a)hel.fi
Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 22410
mika.porvari(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Heimo Laaksosen talousarvioaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.09.2020 § 156

HEL 2020-003264 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

15.09.2020 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 64489
leena.luhtasela(a)hel.fi
Irene Pudassalo-Thurman, johtava sosiaaliohjaaja, puhelin: 310 24323
irene.pudassalo-thurman(a)hel.fi
Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 22410
mika.porvari(a)hel.fi

§ 176

Suun terveydenhuollon hammaslaboratoriopalvelujen hankinta

HEL 2020-007198 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti

A hyväksyä suun terveydenhuollon hammaslaboratoriopalvelujen hankinnan keskeiset periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa suun terveydenhuollon tekemään tarjouspyyntöasiakirjoihin tarvittaessa välttämättömiä, vähäisiä muutoksia, sekä

B oikeuttaa terveys- ja päihdepalvelujen johtajan

- tekemään hankinnasta päätöksen
- päättämään optiokauden tai -kausien käyttöönotosta
- allekirjoittamaan tämän päätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista tai purkamisista.

Käsittely

Helsingin kaupungin nuorisoneuvoston toimialalautakuntien edustajien osalta on sovittu, että edustajat eivät osallistu salassa pidettävien asioiden tai asiakirjojen käsittelyyn. Tästä syystä sosiaali- ja terveyslautakunnan nuorisoedustaja Elo Umukoro ei osallistunut tämän asian käsittelyyn ja poistui kokouksesta ennen asian käsittelyn aloittamista.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Eeva Rantala, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 42539
eeva.rantala(a)hel.fi
Nora Hiivala, ylihammaslääkäri, puhelin: 040 649 5648
nora.hiivala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 § 60, § 138)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
- 4 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
- 5 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
- 6 Salassa pidettävä (Hankl 1397/2016, § 60, § 138)
- 7 Salassa pidettävä (Hankl 1397/2016, § 60, § 138)
- 8 Salassa pidettävä (Hankl 1397/2016, § 60, § 138)

9	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
10	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
11	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
12	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
13	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
14	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
15	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
16	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukiello, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Suun terveydenhuolto
Hankintapalvelut

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kilpailutuksen taustaa

Suun terveydenhuollon nykyiset, perushoitoa ja oikomishoitoa koskevat hammaslaboratoriopalvelujen sopimukset päättyvät 27.1.2021.

Hammaslaboratoriopalvelujen kilpailutus koskee tavanomaiseen protektiikkaan, purennan kuntoutukseen ja purentafysiologiaan sekä oikomishoitoon liittyviä laboratoriotöitä sekä Fränkel-kojeita.

Hankintamenettely ja valintaperusteet

Hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu ja hankintamenettelynä käytetään hankintalain (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016) 32 §:ssä kuvattua avointa menettelyä.

Valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus siten, että hinnan painoarvo on 100 %. Hammaslaboratoriopalvelun hankinnan valintaperusteena on halvin positiokohtainen yhteenlaskettu hinta. Osatarjoukset ovat sallittuja siten, että tarjoaja voi antaa tarjouksen vaikka vain yhteen positioon. Osatarjoukset positioiden sisällä eivät ole sallittuja.

Riittävä laatutaso on määritelty jo tarjouspyynnön vaatimuksissa ja liitteissä, joten valinta hinnan perusteella katsotaan riittäväksi. Hankintaan

liittyy hammaslaboratorioiden auditointi. Hammaslaboratorio pääsee mukaan hintavertailuun, mikäli se hyväksytään auditoinnissa.

Palveluntuottajaksi valitaan niin monta tarjoajaa, että tilaajan arvioima tarve kuhunkin hammasteknisen työn (position) kohdalla saadaan täyteen. Ensisijaisuusjärjestys määräytyy tarjoajien positiokohtaisista vertailuhinnoista siten, että halvimman positiokohtaisen hinnan antaneelta tarjoajalta ostetaan palvelua ensisijaisesti ja toiseksi tulleelta tai muilta sen verran, että tilaajan arvioima tarve täyttyy.

Asiakirjat

Tarjouspyyntöasiakirjat on valmisteltu yhteistyönä suun terveydenhuollon ja hankintapalvelujen kanssa.

Asiakirjoissa on kuvattu hankittavan palvelun sisältö ja laatu sekä määritellyt tarjoajalle ja palvelulle vähimmäis- ja laatuvaatimukset.

Esitys asiakirjoista on päätösesityksen liitteenä, liitteet 1–16. Hankintalain (1397/2016) 60 ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten asiakirjoja ei julkaista internetissä.

Kelpoisuus- ja vähimmäisvaatimukset

Tavanomaisten taloudellista asemaa koskevien vaatimusten lisäksi ehdokkaiden edellytetään täyttävän tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyt ammatillisen pätevyyden vaatimukset ja palvelulle asetetut laadulliset vähimmäisvaatimukset, joiden on täytyttävä koko sopimuskauden ajan.

Sopimuskausi

Palvelu kilpailutetaan kahden vuoden sopimuskaudelle, jonka on suunniteltu alkavan 28.1.2021. Sopimukseen sisällytetään mahdollisuus kahteen, yhden vuoden optiokauteen (1+1), jonka käyttöönotosta tilaaja päättää viimeistään kuusi (6) kuukautta ennen perussopimuskauden päättymistä.

Optiokausi voidaan ottaa käyttöön kaikkien hammaslaboratorioiden kanssa tai vain osan kanssa. Lisäksi optiokausi voidaan ottaa käyttöön kaikista hammasteknisistä töistä tai vain osasta töitä.

Muut ehdot

Tilajana suun terveydenhuolto ei sitoudu mihinkään tiettyihin hankintamääriin. Hammaslaboratoriopalveluja hankitaan suun terveydenhuollon kulloisenkin tarpeen mukaan.

Sosiaali- ja terveystoimiala varaa oikeuden neuvotella muutoksista tähän sopimukseen tilanteissa, jossa lainsäädäntö tai muu merkittävä vaatimus muuttaa suun terveydenhuollon toimintaympäristöä.

Lisäksi sosiaali- ja terveystoimiala varaa oikeuden irtisanoa sopimus kuuden (6) kuukauden irtisanomisajalla kesken sopimuskauden, mikäli se on sosiaali- ja terveystoimialan järjestämismallin tuomien mahdollisten muutosten vuoksi välttämätöntä.

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali- ja terveyslautakunta poikkeaa nyt tehtävässä päätöksessään aiemmin hankintavaltuuspäätöksessään 4.2.2020 § 19 vahvistetuista hankintavaltuuksista.

Lautakunnan terveys- ja päihdepalvelujen johtajalle vahvistama hankintataraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa terveys- ja päihdepalvelun johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

Hankinnasta solmittavat sopimukset ja sopimusten allekirjoittaja

Hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä, ellei toimitella toisin päätä. Esittelijä pitää riittävänä, että sopimukset allekirjoittaa terveys- ja päihdepalvelujen johtaja. Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituksenmukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta on terveys- ja päihdepalvelujen johtajalla.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Eeva Rantala, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 42539
eeva.rantala(a)hel.fi
Nora Hiivala, ylihammaslääkäri, puhelin: 040 649 5648
nora.hiivala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 § 60, § 138)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
- 4 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
- 5 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
- 6 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
- 7 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)

22.09.2020

8	Salassa pidettävä (Hankl 1397/2016, § 60, § 138)
9	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
10	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
11	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
12	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
13	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
14	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
15	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)
16	Salassa pidettävä (HankL 1397/2016, § 60, § 138)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Suun terveydenhuolto
Hankintapalvelut

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

Päätettävä tässä kokouksessa

§ 177

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Sinisten valtuustoryhmän koulukiusaamisen, perheväkivallan ja nuoriin kohdistuvan ahdistelun estämistä koskevasta ryhmäaloitteesta

HEL 2020-008030 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon koskien Sinisten valtuustoryhmän aloitetta koulukiusaamisen, perheväkivallan ja nuoriin kohdistuvan ahdistelun estämisestä:

”Ryhmäaloitteessa esitetään laaja-alaisen toimintaohjelman toteuttamista lasten ja nuorten turvallisuuden edistämiseksi ja koulukiusaamisen, perheväkivallan ja nuoriin kohdistuvan ahdistelun ehkäisemiseksi. Kaupungissa ja sosiaali- ja terveystoimialalla on jo toteutettu toimenpiteitä aloitteessa mainittujen ilmiöiden torjumiseksi ja niihin puuttumiseksi. Näitä ovat muun muassa kouluissa ja oppilaitoksissa toteutettava kiusaamisen vastainen KVO13-ohjelma, lähisuhdeväkivaltaa ehkäisevät palveluketjut sekä lastensuojelulain mukainen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Aloitteessa ehdotetun erillisen ohjelman valmistelun käynnistämiseksi ei tämän vuoksi ole tarvetta.

Lasten ja nuorten väkivaltakokemukset ovat valitettavan yleisiä. Kokemuksia on selvitetty muun muassa osana THL:n kouluterveyskyselyjä. Vuonna 2019 kouluterveyskyselyssä painotettiin lasten väkivaltakokemuksia. Kyselyvastauksiin pohjautuvan selvityksen mukaan noin joka kymmenes helsinkiläislapsi tai -nuori on kokenut fyysistä väkivaltaa perheessä edeltävän vuoden aikana. Henkisen väkivallan kokemukset ovat vielä yleisempiä. Häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua kokevat erityisesti tytöt ja Helsingissä enemmän koko maahan verrattuna

Vuonna 2019 tehtiin 1 176 lastensuojeluilmoitusta, jonka syynä oli lapsen kohdistuva väkivalta ja 1 289 lastensuojeluilmoitusta, jonka syynä oli aikuisten välinen väkivalta. Lähisuhdeväkivaltakokemukset voivat näkyä lapsessa monenlaisena oirehdintana ja on tavallista, että lapsen eri tavoin lähisuhteissaan kokema väkivalta tulee esille myös muusta syystä käynnistyneen asiakkuuden yhteydessä. Helsingin kaupungin lastensuojelun tekemässä selvityksessä ilmeni, että alle 13-vuotiaana vaativaan laitoshoitoon sijoitetuista 73 prosentin kohdalla oli maininta epäillystä tai todennetusta väkivallasta perheessä. Asiakirjojen perus-

teella tehty selvitys tukee muissa tutkimuksissa tehtyä havaintoa lähisuhdeväkivallan ylisukupolvisuudesta.

Positiivista on, että koulukiusaaminen on kouluterveyskyselyn mukaan vähentynyt peruskoulun yläluokilla ja ammatillisessa koulutuksessa Helsingissä. Yleisintä kiusaaminen on alakoulussa, jossa vajaa kahdeksan prosenttia on ollut kiusattuna vähintään kerran viikossa lukukauden aikana. Noin 64 prosenttia alakoululaisista on kertonut koulussa tapahtuneesta kiusaamisesta koulun aikuiselle ja yli 60 prosentilla kiusaaminen oli loppunut tai vähentynyt. Yläkoululaisista noin viisi prosenttia on ollut koulukiusattuna vähintään kerran viikossa lukukauden aikana. Lukiossa ja ammattioppilaitoksissa kiusaaminen on hyvin harvinaista.

Kiusaamista, ahdistelua ja lähisuhdeväkivaltaa koskevia toimenpiteitä Helsingin sosiaali- ja terveystoimialalla

Sosiaali- ja terveysministeriö on 26.11.2019 julkaissut kattavan toimenpidesuunnitelman lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisystä vuosille 2020–2025. Toimenpidesuunnitelman toimeenpano on aloitettu Terveysten- ja hyvinvoinnin laitoksen koordinoimana ja Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala huomioi toimenpidesuunnitelman suositukset laajasti kehittämistoiminnassaan.

Kaikissa perhe- ja sosiaalipalveluissa työskennellään lähisuhdeväkivaltaan liittyvien ilmiöiden kanssa. Äitiys- ja lastenneuvolatoiminnassa on kehitetty toimintamalleja ja koulutettu henkilöstöä perheväkivallan tunnistamiseen ja puheeksiottamiseen. Voimavaralomakkeella kartoitetaan mm. perhettä kuormittavia tekijöitä ja mahdollisia väkivaltakokemuksia. Myös kouluterveydenhuollon laajoissa terveystarkastuksissa huomioidaan koko perheen hyvinvointi ja perheen sisäinen vuorovaikutus. Perheneuvola tarjoaa apua perheen vuorovaikutukseen sekä lasta tai perhettä kohdanneisiin kriiseihin. Perhekeskustoimintamalli tarjoaa monialaista tukea ja asiantuntija-apua väkivaltaa kohdanneelle lapselle, nuorelle ja perheelle sekä mahdollistaa henkilöstön väliset konsultaatiot ja moniammatillisen työskentelyn.

Lastensuojelussa tehdyn selvityksen perusteella on sosiaali- ja terveystoimialalla käynnistetty lähisuhdeväkivaltaa ehkäisevä palveluketjuhanke. Palveluketju on laaja-alainen, useita konkreettisia kehittämistoimenpiteitä ja -kokeiluja sisältävä kokonaisuus. Tavoitteena on varmistaa, että lapset, nuoret ja perheet saavat tarvitsemansa tuen saumattomasti yhteen sovitettuna. Palveluketjun ohjaavia ydinperiaatteita ja tavoitteita ovat systeminen ja ylisukupolvisuutta huomioiva lähestymistapa, asiakkaille kohdennettavan ja asiointeja tukevan tiedon lisääminen muun muassa lähisuhdeväkivallan vaikutuksista, ennakoiva

puheeksiotto, varhainen tunnistaminen sekä viiveetön palveluun ohjaus. Palveluketjun kehittämällä tähdätään pitkällä aikavälillä näyttöön ja tutkimukseen perustuvan tuen ja hoidollisten interventioiden saatavuuden lisäämiseen perhekeskuksissa sekä muissa sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa. Kehittämishanke on sisällytetty osaksi Helsingin Tulevaisuuden Sote-keskus hankesuunnitelmaa. Valmisteilla on palveluketjun toimeenpanoa tukeva koulutuskokonaisuus. Koulutus kohdennetaan laajasti palveluketjuun osallistuvien palveluiden henkilöstölle. Koulutus taltioidaan moduuleina, jotta sitä voidaan hyödyntää suunnitelmallisesti henkilöstön perehdyttämisessä lähisuhdeväkivalta-työhön palveluketjussa määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti.

Nuorten sosiaalityössä sekä opiskeluterveydenhuollossa nuorten turvallisuuden tukeminen ja avun hakemisen helpottaminen ovat keskeisiä kehittämiskohteita. Uusilla sähköisillä palveluilla, kuten Nuorten Chat, sekä viestinnällä pyritään tavoittamaan etenkin niitä nuoria, joilla on korkea kynnyks avun hakemiseen. Kesäterkkaritointa tavoittaa oppilaitoksien ollessa kiinni nuoria matalalla kynnyksellä, eri puolilla Helsinkiä. Tarvittaessa nuori ohjataan palveluihin kuten esimerkiksi nuorten sosiaalityöhön. Alueellisissa toimipisteissä ja jälkihuollossa toimii virkaaikainen päivystys, johon nuori voi hakeutua mahdollisissa kriisitilanteissa.

Jo väkivaltaa kokeneiden nuorten aikuisten parissa työskentelyssä hyödynnetään esimerkiksi henkilökohtaista turvasuunnitelmaa, jonka tekemisessä nuorta autetaan tarvittaessa. Yhteistyötä ja kehittämistä tehdään järjestöjen, HUS (esimerkiksi Seri-keskus), kulttuurin- ja vapaa-ajan toimialan ja kasvatuksen- ja koulutuksen toimialan kanssa. Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn 2ME-hankkeessa vuosina 2018–2020 on sekä kehitetty muun muassa ajanvarauksettomia palveluita että tehostettu nuorille kohdennettua viestintää.

Helsingin kouluissa ja oppilaitoksissa on otettu lokakuussa 2019 käyttöön kiusaamisen vastainen ohjelma (KVO13). Ohjelma sisältää työkalupakin kiusaamisen ennaltaehkäisyyn, tunnistamiseen, puuttumiseen ja jälkihoitoon. Kiusaamisen vastainen ohjelma koskee laajasti eri toimijoita. Se on suunnattu lapsille, nuorille ja heidän huoltajilleen, opettajille sekä koulujen muulle henkilökunnalle. Sosiaali- ja terveystoimialan koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto toteuttavat ohjelmaa koulun muiden ammattilaisten ohella. Kouluterveydenhuolto osallistuu myös Turvallisesti mediassa ja maailmalla- hankkeen lapsiin ja nuoriin kohdistuvien seksuaalirikosten tunnistamista ja ehkäisyä koskeviin koulutuksiin ja työpajoihin kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla.

Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät verkostot ja ohjausrakenteet

Helsingin kaupunkistrategiassa keskeisenä painopisteenä on lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy. Helsingissä on tällä strategiakaudella otettu käyttöön uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) toimintamalli ja ohjausrakenne, joka kokoaa toimialat edistämään yhdessä väestön hyvinvointia ja terveyttä. Osana tätä kokonaisuutta toimivat muun muassa strateginen lasten ja nuorten verkosto sekä palvelujen integraatiota vahvistava verkosto. Kaupunkitasoisen lähisuuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmän toimikausi päättyi 30.6.2020 ja sen jatkokausi on valmistelussa. Työryhmä on monialainen ja se tekee esityksiä lähisuuhdeväkivaltaa ehkäisevistä toimenpiteistä, tiedotuksesta ja koulutuksesta. Lastensuojelulakiin perustuva lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on osa Helsingin kaupungin toimialojen yhteistä hyvinvointisuunnitelmaa, jonka avulla ohjataan, johdetaan ja kehitetään lasten ja nuorten hyvinvointia.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa lapsiin liittyviä asioita säätelevät terveydenhuoltolaki ja sosiaalihuoltolaki sekä erityislainsäädäntö, joilla pyritään järjestämään lapsen terveellinen ja turvallinen kasvuympäristö, huolehtimaan fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta kasvusta sekä palveluista eri ikäryhmille.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Lähisuuhdeväkivallan, ahdistelun ja koulukiusaamisen ehkäisyllä on merkittäviä terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Väkivalta ja hoidon laiminlyönti voivat aiheuttaa lapselle ja nuorelle vakavia ruumiillisia ja henkisiä vammoja sekä syrjäytymistä sosiaalisista suhteista lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Haitallisilla lapsuuden aikaisilla kokemuksilla on yhteys sairastuvuuteen kansanterveys sairauksiin ja ne lisäävät riskiä myös erilaisiin mielenterveyden häiriöihin, riskikäyttäytymiseen ja syrjäytymiseen sekä väkivallan kierteen ylisukupolvisuuteen. Sosiaali- ja terveystoimiala tarjoaa ja kehittää edelleen palveluita lasten ja nuorten terveellisen ja turvallisen kasvuympäristön vahvistamiseksi.”

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Liitteet

1 Sinisten ryhmäaloite 17.6.2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.09.2020

Asia/16

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa Sinisten valtuustoryhmän koulukiusaamisen, perheväkivallan ja nuoriin kohdistuvan ahdistelun estämistä koskevasta ryhmäaloitteesta 30.9.2020 mennessä. Lausuntoa on pyydetty myös kasvatus- ja koulutuslautakunnalta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Liitteet

1 Sinisten ryhmäaloite 17.6.2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kehittämisen tuki

§ 178

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mia Haglundin ym. valtuustoaloitteesta rasismikokemusten tutkimisesta sosiaali- ja terveystalveluissa

HEL 2020-008038 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Tapio Bergholmin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirkko Excell, erityissuunnittelija, puhelin: 310 73867
pirkko.excell(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Mia Haglundin ja 21 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta rasismikokemusten tutkimisesta sosiaali- ja terveystalveluissa seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa nostetaan esille rasistinen syrjintä sekä yhteiskunnallisena ilmiönä että sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden kokemuksena. Aloitteessa todetaan, että asiakkaiden kokemukset rasistisesta häirinnästä ja syrjinnästä jäävät usein aliraportoituja. Valtuutetut esittävät, että kaupunki toteuttaa selvityksen sekä työntekijöiden, että asiakkaiden rasismikokemuksista sosiaali- ja terveystalveluissa ja toimeenpanee johdonmukaiset käytännöt rasismin torjumiseen ja syrjintätapausten raportointiin.

Sosiaali- ja terveystoimiala osallistuu kaupunginkanslian syksyllä 2020 toteuttamaan kuntalaiskyselyyn rasismi- ja syrjintäkokemuksista ja henkilöstön osalta arvioi asiaa Kunta10-tulosten mukaisesti.

Sosiaali- ja terveystoimialan yksi keskeisiä tavoitteita on hyvän asiakaskokemuksen tarjoaminen helsinkiläisille. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi kerätään asiakaspalautetta kaikista palveluista monien eri kanavien kautta. Yksi käytössä oleva kanava on kaupunkiyhteinen palautejärjestelmä. Tämän palautekanavan kautta tulee vuodessa noin 6 500–7 000 palautetta. Palautteet luokitellaan asiasisällön mukaisesti ja niistä tunnistetaan myös yhdenvertaisuuteen tai tasa-arvoon liittyvät asiat. Palautteet, joissa kuvataan koettua syrjintää, mutta ei välttämättä rasismia, muodostavat noin 3–5 prosenttia kaikista palautteista. Määrä on pysynyt samalla tasolla viimeiset kolme vuotta.

Saatua palautetietoa hyödynnetään entistä systemaattisemmin palvelujen kehittämisessä ja vahvistetaan tiedolla johtamista paremman asiakaskokemuksen aikaan saamiseksi.

Helsingin henkilöstöä koskevat uudet eettiset ohjeet korostavat yhdenvertaisuuslain mukaista syrjimättömyyttä. Eri väestöryhmien oikeutta omaan kieleen ja kulttuuriin kunnioitetaan, eikä rasismi ole missään muodossa sallittua. Eettisiä ohjeita on käyty laajasti läpi henkilökunnan kanssa kaikissa työyhteisöissä.

Kunta10-tutkimus selvittää kunta-alan henkilöstön työtä ja työssä tapahtuvia muutoksia sekä työelämän vaikutuksia henkilöstön terveyteen ja hyvinvointiin. Parhaillaan on menossa vuoden 2020 kysely. Vuodesta 2016 lähtien on kysytty työntekijöiden syrjintäkokemuksista. Aikaisemmissa mittauksissa noin 10 prosenttia vastaajista on kokenut syrjintää työssään. Tulokset ovat samalla tasolla koko kaupungissa ja sosiaali- ja terveystoimialalla sekä kansallisessa Kunta10-aineistossa.

Helsingin kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelman pohjaksi tehtiin keväällä 2019 kuntalaiskysely. Vastaajista noin puolet kuuluivat erilaisiin vähemmistöihin. Kyselyn tulosten mukaan noin kolmasosa ilmoitti kokeneensa syrjintää sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa. Eniten syrjintää koettiin iän, seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen ja sukupuoli-identiteetin ja etnisen taustan vuoksi.

Kaupunginkanslia suunnittelee parhaillaan uutta kuntalaiskyselyä, jossa kootaan tietoja seuraavan strategiakauden yhdenvertaisuussuunnitelman pohjaksi. Kysely toteutetaan tänä syksynä ja siihen sisältyy kysymyksiä koetusta rasismista ja syrjinnästä kaupungin eri toimialoilla, myös sosiaali- ja terveystoimialan palveluista. Selvityksen toteuttaa ulkopuolinen tutkimuslaitos.

Yhteenveto

Tiedon tuottaminen kuntalaisten ja henkilöstön rasismikokemuksista kaikissa kaupungin palveluissa, sosiaali- ja terveysterveystoimien mukana, on ajankohtaista.

On tärkeää saada tietoa tästä ilmiöstä laajasti koko kaupungin tasolla. Tutkittu tieto auttaa kohdentamaan oikeita ja vaikuttavia toimenpiteitä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Rasismikokemukset heikentävät ihmisarvoa ja itsetuntoa. Näillä kokemuksilla on suoria vaikutuksia hyvinvointiin. Sosiaali- ja terveysterveystoimien mukana tiedolla johtaminen on keskeistä palveluja kehittäessä. Kaikki tutkimustieto, joka lisää palvelujen yhdenvertaisuutta ja parantaa asiakaskokemusta, mahdollistaa asiakkaille vaikuttavat palvelut.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 6.10.2020 mennessä sosiaali- ja terveysterveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Mia Haglundin sekä 21 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta rasismikokemusten tutkimisesta sosiaali- ja terveysterveystoimissa.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirkko Excell, erityissuunnittelija, puhelin: 310 73867
pirkko.excell(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 179

Kolmen vuodelle 2018 myönnetyn järjestöavustuksen takaisinperintä

HEL 2017-008415 T 02 05 01 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Katju Aron ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Armi Vaden, talouspäällikkö, puhelin: 310 15970
armi.vaden(a)hel.fi
Miikka Keränen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25678
miikka.keranen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupungin avustusten myöntämisessä noudatettavat yleisohjeet
12.12.2011

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää periä takaisin vuodelle 2018 myönnettyjä järjestöavustuksia seuraavasti:

- Konsom-nuoret ry:ltä 2 500 euroa, koska yhdistys ei ole useista pyynnöistä huolimatta toimittanut mitään valvontaan liittyviä asiakirjoja.
- Länsi-Helsingin omakotiyhdistys ry:ltä 1 500 euroa, koska yhdistys ei ole useista pyynnöistä huolimatta toimittanut mitään valvontaan liittyviä asiakirjoja.
- Meri-Vuosaaren työttömät ry:ltä 10 000 euroa, koska yhdistyksen hallinnossa ja taloudenhoidossa on vakavia puutteita.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveyslautakunta (12.12.2017 § 327) ja sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja (19.12.2017 § 106) myönsivät yhdistyksille yhteensä 175 avustusta vuoden 2018 toimintaan. Myönnetty avustukset olivat kokonaisuudessaan 6 115 000 euroa. Avustuspäätöksissä mainittiin, että avustus tulee käyttää vuoden 2018 aikana ja että avustusta ei saa käyttää muuhun kuin myönnettyyn tarkoitukseen.

Sosiaali- ja terveystoimialan talouden tuki -yksikössä toteutettiin vuodelle 2018 myönnettyjen avustusten käytön valvonta kevään ja kesän 2020 aikana keräten tiedot kaikkien myönnettyjen avustusten käytöstä.

Myönnettyjen avustusten käytön valvontaa edellyttävät kaupungin avustusten myöntämisessä noudatettavat yleisohjeet (kaupunginhallituksen päätös 12.12.2011 § 1126), jotka ovat tämän asian liitteenä 1. Ohjeiden kohdassa 10 todetaan, että "jos avustuksen käytölle asetettuja ehtoja ei ole noudatettu, valvovan viranomaisen on ryhdyttävä asian vaatimiin toimenpiteisiin, kuten asettaa määräaika ehdon täyttämiseksi, huolehtia maksatuksen keskeyttämisestä tai jo suoritettuna avustuksen takaisinperimisestä".

Valvonnan tuloksena kolmelta järjestöltä tulee periä avustusta takaisin osaksi tai kokonaan seuraavin perustein:

1. Konsom-nuoret ry:lle myönnettiin avustusta 2 500 euroa maahanmuuttajanaisten sosiaalisen tuen ja liikuntapainotteisen ryhmätoiminnan järjestelykuluihin Helsingissä asuviin kohdennettuna. Yhdistys ei ole monista pyynnöistä ja lupauksistaan huolimatta toimittanut selvitystä avustuksen käytöstä eikä muita valvonta-asiakirjoja vuodelta 2018.
2. Länsi-Helsingin omakotiyhdistys ry:lle myönnettiin avustusta 1 500 euroa helsinkiläisten ikäihmisten asumisapuun Omatakkaritoiminnan kautta. Yhdistys ei ole monista pyynnöistä huolimatta toimittanut selvitystä avustuksen käytöstä eikä muita valvonta-asiakirjoja vuodelta 2018.
3. Meri-Vuosaaren työttömät ry:lle myönnettiin avustusta 10 000 euroa käytettäväksi helsinkiläisten työttömien hyvinvoinnin edistämiseen tarvittavan toimintakeskuksen vuokra- ja sähkökuluihin. Yhdistyksen hallinnossa ja taloushoidossa on todettu vakavia puutteita. Vuoden 2018 tilintarkastuskertomuksen huomautuksista käy ilmi, että tilinpäätös on valmistunut myöhässä kirjanpitolain (1336/1997) 3 luvun 6 §:n edellyttämästä määräajasta, käteistapahtumia ei ole kirjattu kirjanpitoon kirjanpitolain 2 luvun 4 §:n edellyttämällä tavalla ja että yhdistys on maksanut työsopimuslain (55/2001) 2 luvun 16 §:n vastaisesti palkkaa käteisenä 12 400 euroa. Vuoden 2019 vuosikokouksen pöytäkirjassa ei myöskään löytynyt pykälää vastuuvapauden myöntämisestä yhdistyk-

22.09.2020

sen hallitukselle. Lisäys vastuuvapaudesta on tehty jälkikäteen asiasta huomautettaessa ja toimitettu 29.7.2020 talouden tuki -yksikköön.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Armi Vaden, talouspäällikkö, puhelin: 310 15970
armi.vaden(a)hel.fi
Miikka Keränen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25678
miikka.keranen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupungin avustusten myöntämisessä noudatettavat yleisohjeet
12.12.2011

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote

Konsom-nuoret ry

Länsi-Helsingin omako-
tiyhdistys ry

Meri-Vuosaaren työttömät
ry

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveys-
lautakunta

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveys-
lautakunta

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveys-
lautakunta

Tiedoksi

Talous- ja suunnittelupalvelut
Talouden tuki

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveystoimiala Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 20.12.2018
§ 180

Sosiaali- ja terveystoimiala Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 19.12.2017
§ 106 §

Sosiaali- ja terveyslautakunta 12.12.2017 § 327

22.09.2020

Asia/19
Salassa pidettävä
JulkL (621/1999) 24.1 §
25 k

§ 180

Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

22.09.2020

Asia/20
Salassa pidettävä
JulkL (621/1999) 24.1 §
25 k

§ 181

Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

22.09.2020

Asia/21
Salassa pidettävä
JulkL (621/1999) 24.1 §
25 k

§ 182

Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

22.09.2020

Asia/22
Salassa pidettävä
JulkL (621/1999) 24.1 §
25 k

§ 183

Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

§ 184

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten alla mainittuina päivinä tekemiä päätöksiä:

Toimialajohtaja 16.9.2020

152 § Jatkolupahakemus Verohallinnolle verotustietojen kyselyä varten

Toimialajohtaja 18.9.2020

153 § Koronaneuvontapuhelinpalvelun suorahankinta

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 16.9.2020

53 § Psykiatria- ja päihdepalvelujen Itäkeskuksen ja Kontulan Symppisten terveysneuvonnan aukioloajat

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 18.9.2020

54 § Terveysasemat ja sisätautien poliklinikka -palvelujen lyhytaikainen sulkeminen

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja 18.9.2020

37 § Malmin sairaalan osaston 15 sairaansijojen väliaikainen vähentäminen pitkään jatkuneen henkilöstövajeen vuoksi

Hallintojohtaja 15.9.2020

40 § Konsultointipalvelujen hankinta sosiaali- ja terveystoimialan kilpailutusten suunnittelua ja toteuttamista varten

Hallintojohtaja 18.9.2020

41 § Päätös vainajien kuljetuspalvelujen suorahankinnasta

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Melissa Sharma, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36594

22.09.2020

Asia/23

melissa.sharma(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Melissa Sharma, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36594
melissa.sharma(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.09.2020

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179 ja 184 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 180, 181, 182 ja 183 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

22.09.2020

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättämistä.

Valitusviranomais

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Faksinumero: 029 56 42079

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5

Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);

22.09.2020

3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakuajan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

22.09.2020

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

22.09.2020

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sanna Vesikansa
puheenjohtaja

Melissa Sharma
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Kati Juva

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 30.09.2020.